Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 189 — ՇԱԲԱԹ 18 ՕԳՈՍՏՈՍ 1884 — (Ն. Տ.) 30 ՕԳՈՍՏՈՍ — 8 ՋԻԼԳԱՏԷ 1301

ԳԱՅՄԱՆ

Յանձնումն տողը մէկ անգամի համար 3 դուրուշ. երկու անգամի համար՝ 2½ դուրուշ է. աւելի անգամներու համար գնա սակարկութիւն կրնայ։

Օրագրոյս վճռաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել

«Առ խմբագրութիւնս ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի»

ԹՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ. Զալաթիա, Նորատունկեան խան, իսկ գաւառներէն հետեւեալ հասցէին՝

{ كلوره } درعلطه ده خانده نوردونكيان

غزته سى اداره سنه

40 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1 Պրոյ	Համար	Տարեկան	դահեկան	արծաթ.....200
»	»	Վեցամսեայ	»	» 100
»	»	Եռամսեայ	»	» 50
»	»	Հատով	»	» 1
Գաւառաց	Համար	Տարեկան	»	» 240
»	»	Վեցամսեայ	»	» 120
»	»	Եռամսեայ	»	» 60
Օտար	Երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանկ	 56
»	»	Վեցամսեայ	»	 28

Դուրս ղրկուած լրագրոյ համար. ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

40 ՓԱՐԱ

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՇԱԲԱԹ 18 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Ահա կը բոլորի չորրորդ ամիսն յորմէ հետէ ընտրուած է Ազգին Կաթողիկոսն, և Մայր-Աթոռն այսօր նոյնչափ թափուր կը մնայ որչափ հանգուցեալ Կաթողիկոսին վախճանմանյաջորդող քանի մը ամիսներուն մէջ։ Էջմիածնի Աթոռին վրայ Կաթողիկոս մը տեսնելու հաւանականութիւնն ալ այսօր նուազ հեռաւոր չէ քան մէկ ու կէս տարի առաջ։ Ներսէս սրբազան Կաթողիկոս ընտրեցաւ և հրաժարեցաւ, ինչպէս հրաժարած էր ընտրուելէն առաջ։ Ն. Սրբազնութեան առողջական վիճակին վերջին օրերս ստացած ծանր երեւոյթն այս հրաժարականն առաւել արդարացի կը ցուցնէ, քան որչափ չէր թուեր ապրիլ և մնալու ամնոց մէջ, երբ մայրաքաղաքիս ճարտարագոյն բժիշկներէն ոմանք չտարաւելի յուսալից էին, և հետեւապէս, Ն. Սրբազնութեան բարեկամք և համակրողք աւելի եւս յուսալից լինելու պատճառ ունէին։ Ներսէս Սրբազան ոչ միայն հրաժարական տուաւ, այլ կերեւի թէ այս անգամ յաջողեցաւ մատուցեալ հրաժարական մ'ընդունել տալու։ Այսչափն որ եւ է կերպիւ իմացուած է, բայց թէ՛ ատ և թէ՛ ի Տփղիս ամէն տեղեկութիւն հոն կը վերջանայ։ Դաղտիսար մը կայ թէ նոր ընտրութիւն պիտի լինի յիշմիածին, բայց այս դաղտիսարը չրջապատող մութը լոյսէն շատ աւելի է։ Այդ նոր պատահականութեան հանդէպ հաղարամէկ հարցեր կը ներկայանան ամէն խորհող Հայու մտքոյ, որոց ոչ միոյն գոհացուցիչ պատասխան տալու կարող ենք, կամ կարող է որ եւ է անձ, որ ուղէ խօսիլ վաւերական տեղեկութեան մը վրայ հիմնուելով։ Կատարեալ մութ և անըստուգութիւն կը շրջապատեն կաթողիկոսական խնդիրն, և Հայ Ազգը չը գիտէ թէ իւր ազգային և եկեղեցական ամենէն կենսական շահուց վրայ ի՞նչ կը տնօրինուի Բեգրպարվիկ և Էջմիածնի մէջ։

Ոչ ապաքէն յոյժ ցաւալի վիճակ մէ՛ այս։ Ոչ ապաքէն Մայր-Աթոռը մեծապէս կը վնասուի տարիներով թափուր թողուելով, և կաթողիկոսական Տեղապահի մ'իսկ ներկայութենէն զրկուելով։ Բայց մեր ընթերցողը հաճին հաւատալ թէ կայ ուրիշ երեւոյթ մը որ գուցէ աւելի եւս ցաւալի է։ Այս է՝ հայ ժողովրդեան անտարբերութիւնն այս խղճալի վիճակի առջեւ։ Ազգային անտարբերութիւնը գուցէ ո՛չ մէկ ազգային խնդրոյ նկատմամբ այնչափ ցաւալի չէ եղած որչափ այս կաթողիկոսական մեծ խնդրոյ մէջ։ Ազաբէդեան Մարկոս էֆէնտիի նման ազդասէր և հմուտ հրապարակագրեր, նշանաւոր եկեղեցականներ, երեսփխանները և անհամար գրիչներ թուղթ չարձակեցին քարոզելու Մայր-Աթոռոյ կենսական կարեւորութիւնն հայ Ազգին և եկեղեցւոյն համար, և մեր ազգային պատմութիւն, եթէ երբեք կարդացուի, իւր ամէն էջերու մէջ թող բազմութիւն ապացոյցներ տայ ի հաստատութիւն այս տեսութեան։ — Հայ ժողովուրդն անտարբեր կը մնայ բոլորովին։ Ստուգիւ կաթողիկոսական ընտրութեան աւուրց մէջ չարժում մը տեսնուեցաւ կ. Պոլսոյ և քանի մը գաւառաց մէջ, և որով հետեւ այդչափն ալ առաջնորդը տեղի չէր ունենար, իւր տեսակի մէջ՝ իւր ամենայն զեղծումներով հանգերձ՝ յառաջդիմութիւն մը կրնար համարուիլ։ Բայց այս շարժումներէ ի վեր չորս ամիսներ անցան, և կարծես թէ ժողովուրդն ո՛չ եւս առջի ժողովուրդն է։ Ո՛չ որ կը հարցուցնէ կը փնտռէ թէ ո՛ւր մնաց Կաթողիկոսական խնդիրն, ի՞նչ վիճակի մէջ է Մայր Աթոռն, և ի՞նչ պիտի լինի Կաթողիկոսութիւնը։ Կը հարցուցնենք ամէն զգայուն ընթերցողի թէ այս անտարբերութիւն աւելի ծանրակշիռ և անհամեմատ աւելի ցաւալի երեւոյթ մը չէ՞ քան որ եւ է պաշտօնական կամ կառավարական անտարբերութիւն Հայոց գործերուն նկատմամբ։

* * *

Լաւ համոզուինք սա մէկ բանին։ Եթէ մեր ազգային հիմնարկութեանց և ազգային խնդրոյ դիմաց, ո՛չ ոք փոյթ կ'ընէ խնամել զայնս։ Հայ Ազգին զանազան մասանց քաղաքային և աշխարհավարական գործոց հոգածութիւնը բարեբաստաւորեալ հոգոր կառավարութեանց ձեռքն է, որք խնամելով զայնս, իրենց իսկ շահերը կը պաշտպանեն ընկանապէս։ Բայց մեր կրօնային, եկեղեցական, դպրոցական և այլ այսպիսի լսկ ներքին գործոց և բարեգործական և ուրիշ հաստատութեանց խնամատարութիւնն որո՞ւ ձեռաց մէջ է։ Եթէ հայ ժողովուրդն իւր անտարբեր դանուի անոնց նկատմամբ, ո՞ւր կ'երթայ իւր վիճակ իրրեւ ինքնուրոյն ցեղ մը, իրրեւ մասնաւոր կաղմակերպութիւն ունեցող հասարակութիւն մը, որ եթէ չատ մը կապերով կապուած է զինք շրջապատող հզօր ազգաց հետ, լեզուով, եկեղեցւով և ցեղային ինքնութեամբ մը բաժանեալ է այնպէս, որ շատ մը նկատմամբ ինք պէտք է տէր լինի իւր ճակատագրոյ, ապա թէ ոչ՝ չունի տէր։ Ո՞ւր կերթայ այս անտիրութեան վիճակ, եթէ՝ ինչպէս ուրիշ շատ նկատմամբ՝ մանաւանդ Մայր-Աթոռոյ պէս կարեւորագոյն հաստատութեան մը նկատմամբ ընդհանուր անտարբերութիւն և անդգայութիւն կը տիրեն մեր ժողովրդեան սրտին։ Ի՞նչպէս զարմանանք ուրեմն որ կան այնպիսիներ որք այս ազգային անտարբերութիւնէ օգուտ կ'ուզեն քաղել՝ ազգային իրաւունքներ կորզելու կամ փճացուցնելու համար։ Ի՞նչպէս զարմանանք որ Մայր-Աթոռն իւր ինչ ինչ կարեւոր իրաւունքներէ զրկել կ'ուզուի, երբ ո՛չ Կաթողիկոս կայ Մայր-Աթոռոյ վրայ, ո՛չ ալ ժողովուրդ մը երեւի այդ Աթոռի եռեւ։ Աթոռն Ազգին է, ուրիշ մէկու չէ։ եթէ Ազգը տէր չլինի Աթոռին, ո՞ւն է ուրեմն զարմանալին։ Օտարներուն այդ Աթոռի վրայ աչք ունենալը, թէ տակաւին այսօր Մայր Աթոռին կանգուն մնալը։ . . .

Այս ընթացք ողբալի է։ Այդ ընթացք միապաղաղն անհասկնալի է։ Ո՛ը կրնէինք այդպիսի անտարբերութիւն մը, եթէ Հայը որոշած լինէին գաղտիկ իրրեւ Հայ ապրելէ։ Որչափ գիտենք, այսպիսի մտադրութիւն մը չունին Հայը։ Բայց ի՞նչ կը նշանակէ իրրեւ Հայ և Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ զաւակ ապրելու փափաք տածել, և միանգամայն խորին անտարբերութեամբ հանդիսաւիլ Հայ ազգութեան և Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ ամենէն կարեւոր հիմնարկութեանց ու շահուց նկատմամբ։ Այս հակասութեան վրայ անշուշտ պիտի ծորամք, գուցէ երբ ամէն ինչ լսեցած է։ Դուցէ այս դժբախտութիւն վերապահեալ է մեր զաւակներուն, մեր թոռներուն, քսանեորդ դարուն, որ ամէն կողմ յառաջդիմութեան մեծագոյն նշաններ հատատելով հանդերձ, Հայոց մէջ ալ գտնէ յետադիմութիւն մը անցեալին վրայ։ Եւ յիրաւի, ի՞նչ պիտի լինի յայտնի հետեւանքն այս անտարբերութեան։ Մի առ մի պիտի փճանան կամ կորսուին այս ազգային և եկեղեցական աստատութիւններ և իրաւունքներ, որք ո՛չ եւս գտնելով առջի խանդն ու հոգածութիւնն Ազգին կողմէ, պիտի ելնեն մեր ձեռքէ, անցնելու համար այլոց ձեռքն որք բաւական հեռատես և խելացի են անոնց արժէքը գնահատելու համար, կամ անուանի պիտի կրնին անտարբերութեան անապատ մը մէջ։ Յայտնի՞ համար, բոլորը այն վշտաց մէջ զրոս մեր սեռունդը անշուշտ պիտի զգան այս յուսահատական տեսարանի առջեւ, ամենէն սաստիկ պիտի լինի այն վիշտ թէ տառեալ ինքնորդ դարու Հայք չեն կրցած պահել այնչափ դարերէ հետէ այնչափ դժնդակ փոթորիկներու մէջ պահուած և խնամով իրենց աւանդուած հաստատութիւններն, և ապերախտ գտնուած են ազգային անցելոյն դէմ։ — Այս հեռանկար չատ մութ կրնայ երեւիլ։ բայց ամէն մութ Հայ կը զգայ թէ այժմ եան անտարբերութեան հետեւանքն ուրիշ բան մը չի կրնար լինել։ Ո՛ապրիմք այնպիսի ժամանակի մը մէջ, ուր լոկ աւանդութեան անուամբ բան մը չպահուիր։ Բան մ'իրենին չի կենար տեղոյ մը մէջ այն միակ պատճառաւ թէ հոն մնացած էր այսչափ դարերէ հետէ։ Թէ որ չկայ ազգ մը որ իւր հոգածութեան կենդանացուցիչ շնչովն պահէ անցելոյն կտակած հաստատութիւններն, այդ հաստատութիւնք ինքնին կ'իյնան։ Ժամանակին ընթացքն ալ կը նպաստէ այս ա՞կման։ Բաւ է սրբեմն որ հայ ժողովուրդը տէր չկանգնի իւր եկեղեցական, բարեգործական և այլ հաստատութեանց որք իւր նախնեաց կողմէ կտակուած են իրեն և միայն ժամանակի խնդիր մ'է անոնց անհետացումն։

Այսպէս է Մայր-Աթոռոյ նկատմամբ ալ։ Հայ ժողովրդեան խնամքն ու հոգածութիւնը միայն կրնան կանգուն պահել այս փառաւոր և կենսական հաստատութիւն։ Եթէ Մայր-Աթոռը տեղ չունենայ մեր սիրտերու մէջ, աշխարհի մէջ ալ տեղ ունենալ կը դադրի։ Զայ աշխարհային, նիւթական այժմ մ, որ կանգուն պահէ զայն։ Ցարչի մեռ փափաքինք, ցարչի մեռ նեցուկ լինիներ Մայր-Աթոռոյն, հակառակ զորութիւնք չատ չեն կրնար զօրել։ Մայր-Աթոռոյ պատճառաւ ո՛չ մի կառավարութիւն կռուի կը մտնէ երեք միլիոն ժողովրդի մը դէմ։ Բայց երբ այս երեք միլիոն ժողովուրդն ինք գադրի հարցնելէ Մայր-Աթոռոյ վրայօք . . . , ո՞վ կրնայ ըսել թէ այն օրէն իսկ չ'սկսիր Մայր-Աթոռոյ կործանումն։

* * *

Բայց եթէ բոլոր Ազգն իսկ անտարբեր լինի. Մարմին մը կայ որ չի կրնար մնամակից լինել այս անտարբերութեան, և որ ստուգապէս պարտաղանց կը մնայ եթէ ճշդիւ հակառակ ուղղութիւն մը չբռնէ։ Այս է ազգային Կեդրոնական Վարչութիւնն։ Այս Մարմին Թուրքիոյ Հայոց ազգային և եկեղեցական ամենօրեայ շահերուն վերին հսկողութիւնն ունի։ Իւր պաշտօն միայն թաղային ու պաշտօնական ընթացիկ խնդիրներով պարապիլ չէ։ Վարչութիւն մը պարտի արթուն աչքով հսկել աւելի բարձր խնդրոյց մէջ Ազգին և Եկեղեցւոյն գալիք շահերու կամ վնասներու վրայ։ Երբ Ներսէս Սրբազան կաթողիկոսական ընտրութեան լուրն հասաւ, Վարչութեան երկու ճիւղերուն Առենապետներն, անմիջապէս դիմումնութեան և ուրախակցութեան հեռագիր ղրկեցին Սինոդին, ցոյց տուին թէ կը հաստատեն իրրեւ Վարչութիւն իրենց վրայ դրուած բարձրագոյն պարտականութիւնները։ Բայց ի՞նչ է պատճառն որ այսօր Վարչութեան անդամք մեզմէ աւելի բան մը չեն գիտեր կաթողիկոսական խնդրոյն վրայ։ Ի՞նչ է պատճառն որ Վարչութիւնը նոր հեռագիր մը կամ հեռագրեր չղրկեր Էջմիածին՝ իմանալու համար թէ ո՛ւր մնաց խնդիրն, ի՞նչ եղաւ և ի՞նչ պիտի լինի։ Մինչ ամբողջ Թուրքիոյ Հայերը ներկայացնող գործադիր իշխանութիւն մը իրաւունք չունի՞ այսպիսի օրինաւոր հետաքրքրութեան մը գոհացուցիչ փնտռելու ամէն կողմէ, և Ազգը լուսաւորելու։ Չի կրնար առարկուիլ թէ, Վարչութիւնը Ներսէս սրբազանին՝ կաթողիկոսական ընտրելոյն՝ նախագահութեան ներքեւ գտնուելուն պատճառաւ, չի կրնար այսպիսի հարցում մ'ուղղել առ Սինոդն։ Երբ Ներսէս սրբազանի ընտրութեան առթիւ ինքնակալութեան հեռագրերն ուղղուեցան, ո՞չ ապաքէն Վարչութիւնը միեւնոյն կացութեան մէջ էր։ Բայց Վարչութիւնն ղրկաց թէ Ներսէս սրբազանեաց, ընտրող, ընտրելի և որ ի կարդին։ Ինչպէ՞ս մարդ ճաշցուած էր բարքով։ գրա՞նոտ էր։

— Դարձի մէջ կանոնաւոր էր, մինչեւ իսկ քիչ մը խիստ, թաղին մանրախնամներուն խօսքին նայելով։

Բայց կ'ըսուի նաև թէ իւր աւուրուբէն գուրս զոհանքը կը սիրէր։ Ճաճախ թատրոն կ'երթար և փոքրիկ տիկնայքը չէր ատեր։

— Եւ ոչ իսկ Արպալէթի փողոցը բնակողներն։ Ես ալ այդպէս կը խորհիի։

Սիրակցելու համար եկեր է հոս և չմնառածը գաեր է։

Ազէկ մտքս եկաւ. այս տան մէջ բնակող կինն ալ պէտք է ճանչէք։

— Ցոյժ քիչ, դիպուածով իմացայ թէ անգլիուհի մը բնակելու եկած էր հոս անցեալ աշնան վերջերը։

— Անգլիուհի՛ մը. ճիշդ է. սենեկապան կնոջ մը հետ, այնպէս չէ՞։

— Ա՛յո՛, և պատմեմ ի՞նչպէս իմացար։ Օվերնացի մը, որ այս տան վանդակորսին քով խանութ մ'ունի, եկաւ ըսաւ ինձ թէ երկու կանայք եկած մնած էին առաւօտ մ'այս տան մէջ, որ երեք տարիէ ի վեր դաց էր, և բնակութիւն հաստատած՝ առանց տանտիրոջ հաւանութեան։ Թէև չատ ծանր գործ մը չէր, բայց և այնպէս քննութիւն մը բացի և իմացայ որ ածխավաճառն իւր փայտերն ու խոհեմները կը գնէր այս տան բակին մէջ. ուստի տան վարձուիլը գործին չգալով՝ ամբաստանութեան դիմած էր։

Կը յիշեմ որ վարձակալ տիկինն եկաւ տեսաւ զիս դրասենեակս մէջ... այդարաւ գեղեցի՛կ կին մը։

— Կը ճանչէք զինքը, եթէ տեսնէք։

— Կարծեմ։

— Մէկ պահէն դիակնարանը կերթանք։

— Դիակնարա՞ն։

— Ա՛յո՛, այդ տիկին մնաուկի մը մէջ գտնուեցաւ՝ սրաքէն դանակով զարնուած։

— Շան-սը-Լազուէթի փողոցին գո՞ր. ծը։

— Ճշդիւ։ Կը տեսնէք որ ձեր տալիք տեղեկութիւնները մեծ կարեւորութիւն ունին։

— Անշուշտ, բայց կարճ են ունեցած տեղեկութիւններս։

Տիկինը տան տիրոջ հետ ինքուսած երեքամեայ վարձակալութեան կանոնաւոր պայմանագիր մը ցոյց տուաւ ինձ. ես ալ հրամայեցի ածխավաճառին որ իւր փայտերը վերցնէ բակին մէջէն. գործն ուրիշ հետեւանք չունեցաւ։

— Ուրեմն, այդ անգլիուհին պարկեշտաբա՞ր կ'ապրեր։

— Գո՞նէ դանդատի պատճառ մը չէր տար։ Եթէ գայթակղական գործ մ'ունէր, կրնայի իմանալ, վասն զի կիսաչափ արհի իշխանուհիներն (խառնակեցիկ կանայք) հաղուագիւտ են Վալաթ-Կուսի թաղին մէջ։ Միւս կողմէ, Օվերնացին՝ թշնամի լինելով անոր՝ չէր վարաներ ամբաստանել զայն։

— Այդ Օվերնացին հարցաքննել պէտք է։ Ես արդէն խօսեցայ երեկ իրիկուն անոր կնոջ հետ։ Զանոնց երկուքն ալ պիտի յանձնարարեմ Թալպիաքի։

Տանտիրոջ անունը չէ՞ք յիշեր։

— Ո՛չ. այսչափ միայն մնացած է միտքս թէ Անգլիա կը բնակի։ Վարձակալութեան պայմանագիրը Լոնտոնէ թուագրեալ էր։ (Շարունակի)

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

)(17)(

ՇՈՐԹԻՒՆԻ ՏԻՒ ՊՈՒԱՆՊԷ

ՊԱՐՈՆ ԼԸԲՈՔԻ ԾԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ՈՒՍԱԶԻՆ

ՊԱՐՈՆ ԼԸԲՈՔ ԻՆՔԶԻՆՔ ԿԸ ՊԱՏՄԷ Դ.

Բաղդատութեան յարմարագոյն կէտ մ'էր հաստատելու համար թէ նոյն այցելուն առջի օրն եկած էր արդէն. և ապահովութեան պեռք միայն դրաւ դատական իշխանութեան ուշադրութեանը ներկայիլ զայս։

Առ այժմ կանոնաւոր գործողութեանց ճանրուն մէջ մնալ միայն կը խորհէր. այն է դիտկին վիճակը քննել, սպասելոյն ո՛վ լինին սուրգել և այլ պաշտօնական ձեռակերպութիւնք՝ որք հասարակ դէպքերու մէջ կը գործածուին։

Այս պաշտօնական գործողութիւններն յապաղել տուող պատճառներ ոչ ևս կը կենային, որովհետև ոճրագործը գիտէր այժմ թէ տունն ոստիկանութեան ձեռքն էր։

Չէր կրնար յուսացուիլ թէ անգամ մը ծուղակէն պրծելէ յետոյ վերստին կուգար բռնուիլ։

Ուստի ուրիշ բան չէր մնար պետին, բայց միայն թաղին ոստիկանապետին գալուն սպասել, և միշտ ասոնոր եկած ժամանակ՝ ինք տանն առաջին յարին աչքէ անցուց, ուր տաք չէր կոխած տակաւին։

Վերելաւ, և՝ ինչպէս գեռնայարկին մէջ՝ բոլոր բանալիները դռներուն վրայ գտաւ։

Ամէն կողմը, դահլիճն և ներքնասենեկին վրայ, նոնասենեակ մ'և հագուելու խուց մը կար։

Հոն ալ չբեղ զարդանիթերու և հասարակ կահերու խառնուրդ մը կար, բայց բնաւ անկարգութիւն։

Անկողինն ուրուած չէր, այլ վերմակներով ծածկուած։

Սակայն պահարանները դատարկ էին, և հագուելու խուցին քովի հանդերձարանին մէջ կնոջական զգեստ բնաւ չկար։

Աւաւել ապացոյց մ'էր այս թէ սպասեալ կինն երկար ուղեւորութիւն մ'ընելու կը պատրաստուէր, և թէ ոչ ևս այս տունը վերադառնալու միտք ունէր։

Ապահովութեան պեռն այս քննութիւններն ընելու զբաղած էր, վանդակադրան առջև կանգ առնող կառքի մ. շառաչիւնը լսելով պատուհանը դիմեց։

Տեսաւ որ թաղին ոստիկանապետը վար կ'իյնէր կառքէն, վազեց բնդունիլ զայն, և շուտ մը տեղեկացուց գործին

Ցեռոյ, որովհետև Արպալէթի փողոցի տան մէջ ըրած քննութիւնն աւարտելով՝ անցապաղ ոստիկանութեան պաշտօնատունը վերադառնալու փոյթ ունէր, ուզղակի պահարանը տարաւ զայն, ուր սպասեալ մարդուն դիակը փռուած էր։

— Նոյն ինքն է՝, գոչեց խսկոյն ոստիկանապետն։

— Ի՞նչ, կը ճանչէք այս մարդ, հարցուց ապահովութեան պետն։

— Ա՛յո՛, վաճառական մ'է, որ երկու օրէ ի վեր անյայտ եղած է, և ընտանիքն օրանել կուտայ։ Որդին քիչ մ'առաջ քովս էր, և անոր յայտարարութիւնները կ'առնուի՝ երբոր Բիւտուշ եկաւ զիս կոչեց ձեր կողմէ։

Հոս եկած ժամանակս չէի բնաւ սպասեր մէկ քարով երկու հարուած ընել։

— Ես ալ չէի յուսար որ այսչափ շուտով պիտի պարզէր գործը։

Ասերկրա՞ էք որ ձեր ըսած վաճառականին դիակն է այս։

— Կատարելապէս ասերկրայ։ Այս դէմքը գուցէ քսան անգամ տեսած եմ Լիւքսանպուրկի և Բուսարանական պարտէզներուն մէջ։

Ասկէ զատ մեծ յարդ ունի թաղին մէջ, վասն զի հոն ծնած մեծցած է, և հայրն ալ հոն կը բնակէր իրմէ առաջ։

Կտաւի վաճառական էր։

— Հարա՞ստ էր։

— Ցոյժ հարուստ, և իւր հարստութիւնը նոր չէ, երկու կամ երեք սերունդէ կ'սկսի։

— Անունն ի՞նչ է։

— Պ. Լէօրէօ, իւր վաճառատան ընկերական անունն է Բիէռ Լէօրէօ, Պերար եւ ընկերութիւն։

— Ուրեմն ընկեր մ'ունի։

— Ընկերը դործի չխառնուիր . . . կը կարծեմ իսկ թէ Փարիզ չբնակիր։

— Ամուսնացա՞ծ է այս պարոնն։ Ի՞նչ էր ըսիք անունը։ Հա՛, Լէօրէօ . . . Անուներ կան որք չեն վայլեր կրողին։

— Ամուսնացեալ է եւ երկու որդի՛ք ունի։ Ա՛նգրանիկ որդին եկաւ այս առաւօտ ժամ եօթնին դիս արթնցուց, եւ հօրն անհետանալը ծանոյց։

Խոստացայ օրանել տալ, բայց բնաւ չէր անցներ մտքս թէ այսչափ շուտով պիտի բռնի դանել։

— Երեկուընե՞ ի վեր իմ ըրած խուզարկութիւններս այդչափ յառաջ գացած չեն գրեթէ։

Սակայն թէ մ'ձեռք անցուցած են... թէ մը որ կրնայ խղճել, արդարեւ, բայց կրնայ ալ մինչեւ ծայրը տանիլ մեզ . . . :

Տեսնենք թէ Թալպիաք պիտի կըբնա՞յ օգուտ քաղել։

— Թալպիա՛ք, գործէ քաշուած էշ՞ էն որ Ասգլիսչէ եկաւ մեզ։

— Ա՛յո՛, անոր կ'սպասեմ, որպէս զի այս գործն իրեն յանձնեմ, այսինքն երկրորդական հետախուզութիւնները, վասն զի մեր ալ պիտի աշխատինք . . . : Բնիկ դատաւորն արդէն գործի ձեռնարկած է։

— Արտառոց մարդ մ'է այդ Թալպիաք։ Իրեն յատուկ եղանակներ ունի, ինչպէս նաեւ ձեղ նայելու ձեւերը։

— Իւր արհեստն ուրիշ դպրոցի մէջ սովրած է, բայց լաւ կը կատարէ։ Սակայն ես հայը Լբոքն առաւել նախամեծար կը համարեի. Դժբաղդաբար չուզեր գործի խառնուիլ։ Իւր վիճակն ապահոված է, որդին կ'ամուսնացնէ։ Կարճ խօսքով, շատ մ'անպիտան պատճառներ յառաջ բերաւ ինձ։

Սպասելով որ անոր յայտնիքը գայ, կրնանք առեղծուածին սկզբնաւորութիւնը չուսել։

— Ինչ մը կնճռոտ կ'երեւի ինձ այդ սկզբնաւորութիւն։

— Բայց եւ այնպէս փորձենք. առաւել դժուարիններն գուշակած ենք։

Արդ՝ կրնանք թէ սպանեալ մարդը Պ. Լէօրէօ տնուն հարուստ վաճառականն է, ամուսնացեալ, հայր ընտանեաց, բնակող, ընտրելի և որ ի կարգին։ Ինչպէ՞ս մարդ ճաշցուած էր բարքով։ գրա՞նոտ էր։

— Դարձի մէջ կանոնաւոր էր, մինչեւ իսկ քիչ մը խիստ, թաղին մանրախնամներուն խօսքին նայելով։

Բայց կ'ըսուի նաև թէ իւր աւուրուբէն գուրս զոհանքը կը սիրէր։ Ճաճախ թատրոն կ'երթար և փոքրիկ տիկնայքը չէր ատեր։

— Եւ ոչ իսկ Արպալէթի փողոցը բնակողներն։ Ես ալ այդպէս կը խորհիի։

Սիրակցելու համար եկեր է հոս և չմնառածը գաեր է։

Ազէկ մտքս եկաւ. այս տան մէջ բնակող կինն ալ պէտք է ճանչէք։

— Ցոյժ քիչ, դիպուածով իմացայ թէ անգլիուհի մը բնակելու եկած էր հոս անցեալ աշնան վերջերը։

— Անգլիուհի՛ մը. ճիշդ է. սենեկապան կնոջ մը հետ, այնպէս չէ՞։

— Ա՛յո՛, և պատմեմ ի՞նչպէս իմացար։ Օվերնացի մը, որ այս տան վանդակորսին քով խանութ մ'ունի, եկաւ ըսաւ ինձ թէ երկու կանայք եկած մնած էին առաւօտ մ'այս տան մէջ, որ երեք տարիէ ի վեր դաց էր, և բնակութիւն հաստատած՝ առանց տանտիրոջ հաւանութեան։ Թէև չատ ծանր գործ մը չէր, բայց և այնպէս քննութիւն մը բացի և իմացայ որ ածխավաճառն իւր փայտերն ու խոհեմները կը գնէր այս տան բակին մէջ. ուստի տան վարձուիլը գործին չգալով՝ ամբաստանութեան դիմած էր։

Կը յիշեմ որ վարձակալ տիկինն եկաւ տեսաւ զիս դրասենեկիս մէջ... այդարաւ գեղեցի՛կ կին մը։

— Կը ճանչէք զինքը, եթէ տեսնէք։

— Կարծեմ։

— Մէկ պահէն դիակնարանը կերթանք։

— Դիակնարա՞ն։

— Ա՛յո՛, այդ տիկին մնաուկի մը մէջ գտնուեցաւ՝ սրաքէն դանակով զարնուած։

— Շան-սը-Լազուէթի փողոցին գո՞ր. ծը։

— Ճշդիւ։ Կը տեսնէք որ ձեր տալիք տեղեկութիւնները մեծ կարեւորութիւն ունին։

— Անշուշտ, բայց կարճ են ունեցած տեղեկութիւններս։

Տիկինը տան տիրոջ հետ ինքուսած երեքամեայ վարձակալութեան կանոնաւոր պայմանագիր մը ցոյց տուաւ ինձ. ես ալ հրամայեցի ածխավաճառին որ իւր փայտերը վերցնէ բակին մէջէն. գործն ուրիշ հետեւանք չունեցաւ։

— Ուրեմն, այդ անգլիուհին պարկեշտաբա՞ր կ'ապրեր։

— Գո՞նէ դանդատի պատճառ մը չէր տար։ Եթէ գայթակղական գործ մ'ունէր, կրնայի իմանալ, վասն զի կիսաչափ արհի իշխանուհիներն (խառնակեցիկ կանայք) հաղուագիւտ են Վալաթ-Կուսի թաղին մէջ։ Միւս կողմէ, Օվերնացին՝ թշնամի լինելով անոր՝ չէր վարաներ ամբաստանել զայն։

— Այդ Օվերնացին հարցաքննել պէտք է։ Ես արդէն խօսեցայ երեկ իրիկուն անոր կնոջ հետ։ Զանոնց երկուքն ալ պիտի յանձնարարեմ Թալպիաքի։

Տանտիրոջ անունը չէ՞ք յիշեր։

— Ո՛չ. այսչափ միայն մնացած է միտքս թէ Անգլիա կը բնակի։ Վարձակալութեան պայմանագիրը Լոնտոնէ թուագրեալ էր։ (Շարունակի)

միցս մնածել կը պարտի Ազգն։ Այսու հանդերձ, կան Վիճակներ որոց բացառիկ կերպիւ անինամ կացութիւնը բացառիկ դարմանի մը կը կարօտի անշուշտ։ Ազգ. ժողովոյ կը մնար գաւառաց մէջ տեղ տեղ դիտուած այս անհաճոյ կացութիւնն հաշտեցնել կարեւոր սկզբան մը հետ, որոյ անխախտ պահպանումն Ազգ. ժողովոյ պարտականութիւնն է։ Երեկիներէն յայտնի եղաւ թէ Երեսփոխանութեան տուաւ մեծ ամանութեան զգացումն հակառակ է Վարչական ուղղութեան։ Այսպիսի զգացման մը համար մեզ չենք կրնար պարսաւել Երեսփոխանական մեծամասնութիւնը։ Շատ նկատմամբ պահպանողական լինելու մեծ պէտք ունինք։ Շուտով դրութիւն և կարծիք փոխելէ ո՛րչափ զգուշանանք այնչափ լաւ է։ Արեւելք աւանդաւորէն դանդաղաշարժ է իւր քաղաքական և բնկերային կենաց երեւոյթներուն մէջ։ Իւր կարգեր ու կանոններ այս միայն հանդամանքի տիպարը կը կրեն։ Եթէ Հայք, արեւելեան ժողովուրդ մը, հիմնական հակառակ ուղղութեամբ մ'ընթանան, շատ բաներ կրնան վրայ տալ, զորս գուցէ չկարենան փոխարինել ամապարանօք ներմուծեալ փոփոխութեամբք։ Արեւելքի քաղաքական կազմակերպութեան մէջ ալ շատ բաներ հաստատուած են աւանդութեան վրայ։ Մեր Սահմանադրութիւն պարզապէս օրինական ձեւ մը տուած է բաղում աւանդութեանց։ Ազգն երախտապարտ կը մնայ Երեսփոխանութեան երբ զայն խմատնօրէն հաւատարիմ գտնէ ոգի աւանդութեանց։ Հետեւապէս, երեսփոխական մեծամասնութեան զգացումն պարտաւելի չհամարելէ զատ, մեծագոյն գովելի կը դտնենք, մանաւանդ թէ Վարչութիւնն ալ իւր մէջ բաղդատիւն համաձայն չէր առաջարկեալ գրութեան նկատմամբ։ Բայց տնօրինութիւն մը հարկ է ընել իրական պէտքի մը գոհացում տալու համար։ Այս տեսութեամբ քանի մը տնօրինութիւններ միանգամայն կը ներկայանան մեր մտաց։ Ազգ. ժողովոյ երեկի նստին մէջ բնունութեան ներկայացեալ իրաւական առաջարկը խնդրոյն սկզբունքը փրկելու և միանգամայն իրական պիտոյից գոհացում տալու առաւելութիւնն ունէր։ Բայց ուրիշ տնօրինութիւն մ'ալ կրնայ խորհուիլ։ Ազգ. ժողովը պարտաւոր չէ անսահման և լիազօր իշխանութիւն տալու Վարչութեան։ Իւր յարմար դատած եկեղեցականն իւր պէտք տեսած դաւառը զրկելու իրրեւ Առաջնորդ։ Ինչպէս ըսինք, եկեղեցւոյ և Սահմանադրութեան սկզբանց հակառակ է այսպիսի իշխանութիւն մը տալ Վարչութեան։ Բայց Վարչութիւնն եթէ նոր սկզբունք մը չի կրնար քուէարկել տալ Ազգ. ժողովոյ, մասնաւոր տնօրինութեանց վերայ ժողովոյն վաւերացումը կրնայ ստանալ։ Այսպէս, ուր որ Սահմանադրութիւն չէ գործադրուած, և վերջին փորձէ մը յետոյ կարելի չլինիր տեղական ժողովրդոյ ընտրել տալ իրենց Առաջնորդներ, Վարչութիւնն այսպիսի դաւառաց անունները նշանակելով կրնայ դիմել Ազգաւոյին ժողովոյ, և միայն այդ դաւառներու նկատմամբ բացառիկ տնօրինութիւն մ'ընելու արտօնութիւն խնդրել, ճշդելով իւր յարմար դատած տնօրինութեան բնութիւնն ալ։ Այս տնօրինութիւն եթէ Ազգային ժողովէն հաւանութիւն գտնէ, կը գործադրուի իրրեւ բացառիկ միջոց մը, և չի կրնար օրինակ լինել նմանօրինակ պարագայից։ Բայց ո՛չ մի տեսակ մասնաւոր տնօրինութեան առարկայ չեն կրնար լինել այն դաւառներ որք սահմանադրական ժողովներ ունին, և առաջնորդական ընտրութիւն կատարելով՝ իրենց իրաւունքն ի գործ դնել կը փութան։ Կը յուսանք թէ այսպիսի դաւառական վայրեր, Ազգ. ժողովոյ մէջ տեղի ունեցած վիճաբանութիւններէն զգաստեալ, տեր պիտի լինին իրենց իրաւանց, և Վարչական միջամտութեան վրայ խօսելու պէտք չպիտի թողուն։ Միւս կողմէ, կը մաղթենք որ օր առաջ ստուգուին Վարչութեան այն յոյսերը թէ, Դատական Վարչութեան Նախարարին իմաստուն հոգածութեան շնորհիւ, ընդհուպ պիտի կարգադրի քանի մը Վիճակաց խնդիրն, որոց Առաջնորդք կ. Պոլիս բերել տրուած են, և որք կարեւոր տեղ մը կը գրաւէին Վարչական առաջարկին մէջ։

* * *

ԿԲԹԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔ

Մեր անցեալ Շաբաթ աւուր Տեսութեան մէջ արտայայտուած կարծիքներէն ու փափաքներէն ետքը, բնականապէս ուրախութեամբ տուինք այն լուրը թէ Բ. Դուռը մտադիր է Պատրիարքարանաց բաժին մը հանել գաւառաց մէջ հաւաքեալ կրթական տուքէն։ Համայն հայ ժողովուրդն երախտապարտ պիտի մնայ կայսերական կառավարութեան, եթէ արդարութեան ու կրթասիրութեան այս գովելի տրնորինութիւն իրապէս գործադրուի, որոյ մասին մեք տարակոյս չենք ուզեր ունենալ։ Հայ ժողովուրդը, տեսնելով թէ իւր տուած դրամով իւր պէտքերը ալ կը գոհացուին, արդի ծայրագոյն ազգասիրութեան մէջ իսկ պիտի աչխատի սիրայօժար վճարել կառավարութեան պահանջած նոր տուրքն, և հայ մանկտւոյն կրթութիւնն ալ նոր և զօրաւոր մղում մը ստանալով տարին քանի մը հազար ռուբլոյ նպաստին չնորհիւ, գործնականապէս պիտի ապացուցուի թէ տուրքերն աւելցնելով Բ. Դրան անկեղծ փափաքն էր քաջալերել կրթութեան ծաւալումն իւր հպատակաց ամենն դասերուն մէջ առանց ցեղի և կրօնի խտրութեան։

* * *

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

Ս. Պատրիարք Հօր առողջական վիճակին նորէն ծանրանալուն վրայ, գիժբախտաբար հետզհետէ իրականութեան կը մօտենայ Պատրիարքական խորհրդական մ'ընտրելու և Պատրիարքական ծանր պաշտօնին պատասխանատուութիւններն անոր յանձնելու գաղափարն, որ այս օրերս մասնաւորապէս կը յուզուի։ Առաջիկայ թուով մը մեր կարծիքը կը յայտնենք այս մասին։

* * *

ՍՈՒԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀՄԱՆՑ ԽՆԴԻՐ

Մինչ Հայոց Պատրիարքարանի առանձնաշնորհմանց վրայ նոր լուր չկայ, Ցունաց Պատրիարքարանի առանձնաշնորհմանց խնդիրը տակաւ կը մերձենայ լուծման մը։ Բ. Դուռն յանցաւոր եկեղեցականաց քաղաքական իշխանութիւնէն ձերբակալուելու և պատժուելու կէտին վրայ միայն պնդած էր։ Ցոյնք կը խորհին թէ ուրիշ մասանց մէջ առանձնաշնորհմունք վերահաստատուած են։ Ազգային պատասխան ժողովը Կանոնագիր մը խմբագրեց, որ ոչ ոչինչ եղեռնական պարագայից մէջ ձերբակալուելու և պատժուելու խնդրոյն վրայ ազգային եկեղեցի կան իրաւունք ները կը հաշտցնէ Բ. Դրան պահանջմանց հետ։ Ժողովը գոհ է այս կարգադրութենէ։ Երբ Կայս. կառավարութիւնն ալ ընդունի առաջարկեալ կանոնագիրը, ժողովը նոր Պատրիարքի ընտրութեան պիտի ձեռնարկէ։ Առանձնաշնորհմանց խնդրոյն վրայ խորհրդածել արգիլուած է։ ուստի, չենք կրնար խօսիլ Կանոնագրոյն պարունակութեան վրայ, որ ուշադրութեան արժանի է։ Ազգային պատասխան ժողովն, որոյ կարծիքը կ'ուզէր առնուլ Բ. Դուռը, բարեյական և նիւթական միջոց և բաւական կարողութիւն գտած է գոհացում տալու Բ. Դրան՝ առանց բան մը զ'հելու նախկին առանձնաշնորհութիւններէն։ Թէեւ կայս. կառավարութեան վերջնական որոշումն յայտնի չէ, բայց տարակոյս չկայ թէ այս կերպ կարգադրութիւն մը հնարաւոր կարգադրութեանց լաւագոյնն է։

* * *

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Այս շաբաթ քաղաքական վիճակի մէջ փոփոխում չունինք ծանուցանելու։ Եւրոպական գլխաւոր Խորհրդարանք փակ են, և լրագրիք ըՀ ղրագին քաղաքական ենթադրութեամբք։ բայց զրպանն այս տեսակը չահեկան չմտուիր մեզ։ Իրողութեանց կարգին մէջ, ֆըլան.քօ-չինական պատերազմը կը շարունակուի։ Զինուցոց ընթացքն յիմարական է, եթէ տեղէ մը օգնութիւն գտնելու կամ Ֆրանսայոց անակնկալ հարուած մը տալու գաղտնի և տնտակնալի յոյս մը կամ խորհուրդ մը չունին։ Ֆրանսական նաւատորմն ու զօրախումբն ամէն յաղթութիւններ ձեռք բերին, և պատճառ մը չենք տեսներ որ այսպէս չշարունակեն մինչեւ վերջ։

Անգլիական դրօշին Գերմանաց կողմէ անարգման խնդիրը տակաւին բաւական չպարզուեցաւ, հետեւապէս քաղաքական մեծ կարեւորութիւն չը ստացաւ։ Ա գլխացեր հաշտարար ոգի կը ցուցնեն, և ա՛րչափ ալ հականգլիական զգացում մը տիրէ իւր հայրենակցաց մէջ, Պիսմարք իշխանն այնչափ խորին քաղաքագէտ մ'է որ գրոչի խնդրոյ մը պատճառաւ յայտնի վէճ մը չյարուցաներ Անգլիոյ դէմ։ Ուստի, չենք կարծեր որ իրաւացի լինի այն ուսդնապ զոր պահ մը պատճառեց այս խնդիր, և որ Եւրոպական Սակարանաց (Պորսա) մէջ գներու անկում իսկ յառաջ բերաւ։ Բայց եթէ Պակէ-յասյի մանաւոր դիտուածք կարեւորութիւն չստանայ ալ, տարակոյս չկայ թէ Գերմանիոյ նորագոյն աշխարհակալութիւն, որ է գաղթականութեանց կազմութիւն, հետաքրքրաշարժ երեւոյթներ յառաջ պիտի բերէ, և այլև այլ առիթներով խնդիրներ պիտի յուզէ։

Մեզ արդիւնաւոր քաղաքական ծանօթ խնդրոյն մէջ ալ կարեւոր փոփոխութիւն տեղի չունեցաւ։ ուստի մը տարակուսութիւն պատճառելիք բան չկայ։ Եթէ այսպէս երթայ, շատ յուսալի է որ արտօնութիւն վերատանալ խօսելու։

Բ. Դուռը բարերախտապէս զերծ կը դտնուի քաղաքական խնդրոյ մտահոգութենէ։ Նախարարք այս հանդարտութենէ հարկաւ օգուտ պիտի քաղեն մեծագոյն հոգածութիւն նուիրելու երկրին նիւթական վիճակին բարւոքման։ Մեր արհեստներ, վաճառականութիւն և երկրագործութիւն օգնութեան կարօտ վիճակի մէջ են։ Կ Պոլսոյ մէջ երբարու յաջորդող մնանկութիւնք գտաւական թշուառութեան հետեւանք են միայն։ Երկիրն ինքնին աղքատ չէ։ հողն քանակութիւն անրաւական չէ։ ժողովուրդն ալ ծոյլ կամ չուայլ չէ։ Ինչ է ուրեմն պատճառն այս տնտեսական անկման։ Ատ կայ կենտրական խնդիր մը, արժանի այն իմաստուն և հայրենասէր քաղաքագիտաց ուշադրութեան որք կը վարեն այս մեծ Կայսրութեան դործերը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

ՆԻՍՏ Թ.

17 Օգոստոս, 1884

—o—

Ներկայ՝ Գրիգորեան Եպիսկոպոս։

Ազգային ժողովը գումարեցաւ երեկի ի Գալատիա, ընդ ատենապետութեամբ Տիգրան էֆէնտի Նուսուֆեանի և ի ներկայութեան 28 երեսփոխանաց՝ որոց թիւն յանգեցաւ ապա 50ի։

Ատենագրը բացուելով ժամը 2 ½ին, նախընթաց նստի ատենագրութեան վաւերացումէն յետոյ, ժողովն զբաղեցաւ հետեւեալ ատենական գործոց թիւներով։

1· Յ· Մէրեմէտուլի էֆէնտի Մայր Դիւանի հրաւիրագրին ի պատասխան գրած լինելով թէ Ազգային ժողովոյ վերջին նստի պարագաներն որոշման առնչեալ խոնարհելով, կընդունի չարձակել երեսփոխանական պաշտօնը, գոհունակութեան արտայայտութիւնք եղան յանձնուստ։

2· Կարդացուեցաւ Հ. Մաղաքիա էֆէնտիի մի գիրն, որով կառաջարկէր հարցնել թէ՝ ներկայ մարդահամարի առթիւ, որոյ հանձնայն ո՛եւ է կալուածատէր պարտական է ի՞ ձեռն ունենալ ազգահամարի ստացագիրն, Կեդրոնական Վարչութիւնը ի՞նչ միջոց խորհած է ապագայնոյ ազգային կալուածներու ո՛եւ է վտանգէ զերծ պահելու համար։ — Ս. Յոյս հարցագիր Վարչութեան յղուեցաւ ի նիստուութիւն։

3· Տ· Խորէն Նար պէյ Արքեպս. տեղեկութիւն խնդրելով դիւանէն թէ Թ. Պէկեան էֆէնտիի երեսփոխանական վաւերացման խնդիրն ինչո՞ւ կը յապաղի, Ս. Սուրէնեան էֆէնտի ձայնակցեցաւ, դիտել տալով թէ երեսփոխանի մը իրաւունքը կապտել կը նշանակէ անոր վաւերացումն յապաղելն։ Թեր ա՛ղէմ մի քանի դիտողութիւններ յետոյ, Ատենապետ էֆէնտի փակեց միջադէպն, յայտարարելով թէ ըստ որոշման ժողովոյ, խնդրոյ կարգն անցած է խնդրին և թէ ի կարգին պիտի ներկայանայ։

4· Ազգային ժողովոյ Գ· ատենադպիր ընտրեցաւ Նորշնոր երեսփոխան Ս· Տամատեան էֆէնտի։

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա· Ընդհանրական եկեղեցական յանձնաժողովոյ

Նախորդ նստի մէջ քուէարկեալ որոշման համաձայն, յայտնիկայ սահմանադրական տարւոյ երմոսոցոյցի պատրաստութեան և կեդրոնական Սնտուկի ուղղակի թէ անուղղակի հասպիրց բարգաւաճման միջոցները խորհելու և այլ պաշտօնով ընտրելի յանձնաժողովոյ համար Մայր Դիւանն եօթ անդամէ բաղկացեալ տրբազրելի ցանկ մը պատրաստած լինելով, ժողովն առանց դիտողութեան ընդունեց դայն ձեռնարկուով։ Հետեւարար երեսփոխան յանձնաժողովոյ անդամ ընտրուեցան՝

Թորոսեան Յովհաննէս էֆէնտի
Ճանդեան Մկրտիչ »
Նուրեան Յովհաննէս »
Նորատունկեան Գաբրիէլ »
Զերաղ Մինաս »
Աշխանեան Կարապետ »
Փափազեան Սաւափան »

Բ. Խնդիր ասաջնորդական ընտրութեան

Ազգ ժողովն օրակարգի յաջորդ խնդրոյն անցնելով, Մայր Դիւանը կարդաց Ազգ. Վարչութեան յունիս 20 թուականի պաշտօնագիրն որով՝ բացատրելով գաւառաց առաջնորդական վիճակաց թափուր և անխնամ կացութիւնն և անանց հետեւանքը, արտօնութիւն կը խնդրեր ժողովէն «Ազգային Պատրիարքարանի կողմէ կարգել առաջնորդներն, իբրեւ առժամեայ բացառիկ տնօրինութիւն»։ —Կարդացուեցաւ նոյնպէս նախաձեռնութեան դիւանի տեղեկագիրն որ Սահմանադրութեան 97 րդ յօդուածին և ազակեդրոնացական սկզբանց հակառակ նկատելով վարչութեան սոյն առաջարկն, կեդրական մերժել ուզէր։

Սոյն երկու պաշտօնագրոց ընթերցումէն յետոյ, խնդիրը վիճաբանութեան դրուելով, նախ խօսք առաւ Պ· Ղազարոսեան էֆէնտի՝ որ համաձայն դտնուեցաւ նախաձեռնութեան դիւանի եզրակացութեան, բացատրելով թէ վարչութիւնը առաջնորդական տեղապահ միայն ընտրելու իրաւունք ունի, և թէ նորա պարարքն է ոչ թէ ժողովրդեան իրաւունքն առնուլ, այլ յորդորել զանոնք կանոնաւոր առաջնորդ ընտրելու, ազգին պիտոյից համար ստակ հոգիացիել և Սահմանադրութեան դործադրութեան հսկել։ —

Յ· Եդդինեան էֆէնտի ձայնակցեցաւ Ղազարոսեան էֆէնտիի, և Վարչութեան առաջարկին մերժում առաջարկեց։ Ս· Փափազեան էֆէնտի —Հարկ պիտի ըլլայ այս խնդրին ալ կարճ կացել, երբ վարչութիւնն համոզուի թէ դաւառաց տարտամ վիճակը բառնալու չարիք ծառայէ այն, այլ ընդհակառակն նորանոր դժուարութիւններ յարուցանելու, զի բազմաները պիտի պիտն այն վարդիկանէն երբ միջամտութիւնն պիտի։ Վարչութեան կողմէ զրկուած առաջնորդ մը յանձամ միայն կարելի է ընդունիլ, երբ ծախքը կեդրոնական անտուկը վճարէ և ամսական չպահանջէ գացող կղերականը։ Հակառակ պարագային մէջ, գաւառային շուներ ձեռքէ հանել իւր ընտրական իրաւունքը, զի ա՛վ որ սասկը կը վճարէ, սկզբամբ այն է տէր։ Արդէն Սահմանադրութիւնը և մեր եկեղեցական օրէնքներն ալ ժողովրդին վերապահած են իւր հովուական ընտրութեանց իրաւունքը։ Բայց ես այնպէս կը նկատեմ որ վարչութիւնը այս ընդհանուր խնդիրը բերած է, դլխաւորաբար Կարնոյ, Մուշի և Արաբկիրի առաջնորդական խնդրոց կարգադրութեան համար, որք առկախ կը մնան։ Կարծեմ թէ սոսկալի մեղք է տարիներով անառաջնորդ թողուլ այդ գաւառները, մինչ մենք երբ մի քանի ամիս առանց Պատրիարքի մնանք, կը սկսինք ձայն բարձրացնել։ Ինչ ընելու է ուրեմն վարչութիւնը։ Այդ պարագային մէջ, պէտք է սեղեկանալ թէ առաջնորդ մը որ այս ինչ գաւառը չերթալու դատապարտեալ է, չկրնար արդեօք ուրիշ տեղ մը պաշտօն առանձնել. օրինակի համար, Փիլիպպոս եպիսկոպոս Տիարպէքիր պիտի զրկուէր իբր առաջնորդ, բայց ըստ ուրեցաւ թէ հոն չկրնար երթալ, սակայն Պաղտատի առաջնորդ զրկուեցաւ։ Ուրիշ դէպ մ'ալ։ շատ մը տեղեր ինչպէս Բաղէշ, Տիարպէքիր եւայլն վարդապետ մը կը խնդրեն։ Ինչպէս ընենք։ Ինչ ընելու է ուրեմն վարչութիւնը։ Այդ պարագային մէջ, պէտք է սեղեկանալ թէ առաջնորդ մը որ այս ինչ դաւառը չերթալու դատապարտեալ է, չկրնար արդեօք ուրիշ տեղ մը պաշտօն առանձնել. օրինակի համար, Փիլիպպոս եպիսկոպոս Տիարպէքիր պիտի զրկուէր իբր առաջնորդ, բայց ըստ ուրեցաւ թէ հոն չկրնար երթալ, սակայն Պաղտատի առաջնորդ զրկուեցաւ։ Ուրիշ դէպ մ'ալ։ շատ մը տեղեր ինչպէս Բաղէշ, Տիարպէքիր եւայլն վարդապետ մը կը խնդրեն։ Ինչ ընենք։ Ինչ ընելու է ուրեմն վարչութիւնը։ Այդ պարագային մէջ, պէտք է սեղեկանալ թէ առաջնորդ մը որ այս ինչ դաւառը չերթալու դատապարտեալ է, չկրնար արդեօք ուրիշ տեղ մը պաշտօն առանձնել։

Կ'իմանամք թէ Վանայ Ռուսական հիւպատոս Կամարական պէյ, որոյ հրաժարականը ծանուցինք անցեալներում, Համայի դեր-հիւպատոս կարգուած է։ Համա՝ Հալէպի և Դամասկոսի մօտ գեղեցիկ քաղաք մ'է, Պէրութի հիւպատոսական շրջանակին մէջ։

Նախորդ թուով մէջ ծանուցինք թէ Վեհ. Սուլթան հրամայած էր Բերայի Ջրհանակաց խմբին հրամանատար Զէյնէլեի փաշային, ներքին գործոց Նախարար Էտհէմ փաշայի և Սպարապետ Օսման փաշայի հետ խորհրդակցիլ, Թուրքիոյ դիմաւոր դատաց մէջ ջրհանակաց խումբերու հատատութեան համար։ Այս առթիւ պատրաստեալ ծրագիրը Վեհ. Սուլթանին վաւերացման ներկայացուած է։

Պէյ-բազարի, Մարաշի, Ատա-բազարի և Մարմարայի վիլայէթներն գլխաւոր շարժառիթ եղած են Վեհ. Սուլթանին այս հրամանագրին։ Պատրիարքական տեղապահ Տ. Ագաթանգեղոս՝ այդ ծրագրին, ինչպէս նաև ընտրողական ժողովոյ յարակից նստեցու առանձնագրութեանց թարգմանութիւնը Բ. Դրան պիտի մատուցանէ։ Յետ վաւերացման ծրագրին, ժողովը Պատրիարքական ընտրութեան քուէից քուէհամարը կատարելով, ընտրելեաց ցանկը պիտի պատրաստէ Բ. Դրան վաւերացման ներկայելու համար։ Ցայտնի է թէ Բ. Դուռն իրաւունք ունի ընտրելեաց ցանկէն ջնջել այն անուններ որք կայս. կառավարութեան վստահութիւնը չեն վայելեր։

Վաղը գիշեր, Վեհ. Սուլթանին դահակալութեան տարեդարձին առթիւ, Շերբէթի-Թայրիեի երեք շոգենաւեր, մին Եւրոպական և միւսն Ասիական եղերաց նաւահանգիստներն հանդիպելով Մէղար-պուրնու պիտի երթան Պոսֆորի լուսավառութեանց ներկայ դրնելու համար։

Թայրի պէյ և Արեւելեան երկաթուղոյ և Հայտար-փաշայի երկաթուղոյ տնօրէնք հրաւիրուեր են ներ կայ գտնուիլ, երկաթուղեաց միացման խնդրոյն համար պետական խորհրդոյ կողմէ կարգեալ յանձնաժողովոյ նիստերուն։

Սոֆիայէն կը գրեն թէ Պուլկարական բանակին կրթութեան փոքձերը կը կատարուին ի Բնիաձվօ նոյն իսկ Ա. զեքանը իշխանին հսկողութեամբ. իշխանն, առաւօտուն կանուխ բանակատեղին կերթայ, կէսօրին Սոֆիա կը վերադառնայ ճաշելու և նորէն կերթայ ի Բնիաձվօ ուր կը մնայ մինչև երեկոյ։ Պուլկարական մամուլը մեծ համակրանք կարտայայտէ բանակին նը-կատմամբ Դիւխանին ցոյց տուած այս հոգածութեան առթիւ։ Պուլկարական բանակի քանի մը սպայք դատական նախարար Քանթաքիւզէն իշխանէն արտօնութիւն խնդրած են գինուորական պարբերական հանդէս մը հրատարակել։

Տէպատ Կ. Պոլսոյ թղթակիցը կը գրէ թէ անցեալներն իւր յիշատակած 6000 ֆրանքի գումարը, որ Օսմանեան թղթատարութեան մէջ կորսուած և 6 ամիս յետոյ միայն վճարուած էր, ոչ թէ արժէքն յայտնի նամակով գրկուած էր, այլ դրամագրարով, և թղթատարական կանոնաց համաձայն, դրամագրարի մը գնոյն վճարումը 6 ամիս պայմանաժամ ունի։ Թղթակցին նախորդ պատմութիւնը գրած ենք ժամանակին։

Պ. Մ. Ֆիլէօ Տիւսոն յատկացեալ աւազակաց վրայ, Ագրիանուպոլսոյ կուսակալն օգոստոս 23 թուականաւ հետեւեալը կը հեռագրէ ներքին գործոց նախարարութեան.

«Պերաքճայի անտառին մէջ շրջա պատեալ աւազակներն ամենուրեք կը փնտռուին։ Երկու յոյն, որք իրը բանագնաց ծառայած են Պ. Տիւսոնի և աւազակաց միջեւ, հարցաքննութեան ենթարկուեցան։ Երկու անձինք, որք Բէշանի մէջ ոստիկանաց խումբ մը տեսնելով փախած էին՝ Ցէտէաղաճի Զօպան գիւղէն անցնելէ, և իրենց զէնքերն ուղմամբերն և քանի մը առարկայներ հովուաց թողէ ու հոփուի զգեստ հագնելէ յետոյ, և իրենց զէմքն համապատասխանելով Պ. Տիւսոնի տրուած տեղեկութեանց, ձերբակալուեր են Գարա-Եանի անուն անձի մը հետ որ ամբաստանեալ էր իրը աւազակաց թղթակից այս գործին մէջ, և Բուսմէլիոյ զրկուեր են հարցաքննուելու համար։ Հաշակաւոր աւազակ մը ձերբակալեցաւ ի Գըրդ Բիլիսէ։

Սէրանիլի մէջ հեռաւոր քրիստոնեայ դատ մը ծագած է այս օրերս։ Տեղական կառավարութիւնն ապէք առաջ մասնաւորի մը վաճառած էր Ա. յիսօրդի վանքին սեպհականութիւնն եղող անտառ մը, Սէրանիլի շրջակայքներէն։ Այս վաճառումն կայս. իրաւէով հըրամայուած և առուծախի համար պահանջուած բոլոր ձեւակերպութիւնք դարձադրուած լինելով, նոր տէրն սկսաւ անտառին փայտերը ջարդել տալ։ Այս նօրօդի վանքին չահանայք եղելութիւնն խնամելով, բողոքեցին և յայտնեցան կայս. հրամանագիր մը հանել տալ որ զիրենք անտառին բուն տէրերը կը ճանչնար։ Ա յիսի խնդիրը Սելանիկի դատարանէն մայրաքաղաքիս դատարանաց զրկուած է։

Թէրճէմանը Հագիգաթի կը պատմէ հետեւեալ զարմանալի անցքը։ «Անցեալ գիշեր Ռեսպէա-խանէի կողմն Ուզունճա-օտա Նազմի պէյի պարտէզը կը մտնեն երկու պարսիկ, և պահնորդին՝ որ քնոյ մէջ է եղեր, հրացանը առնուլ կը փորձեն։ մարդը կ'արթննայ և ճարտարութեամբ դէպի պարսիկները կ'ուղղէ զէնքը։ ասոր վրայ կատղելով նոքա, կը բռնեն ամուր մը կը կապեն պահպանը և ոստիկանութեան կը տանին, ցուցընելով իրենց երեսաց ընդունած հարուածները։ Ոստիկանութիւնը խելամուտ լինելով՝ պարսիկները անմիջապէս կը զրկէ իրենց վայել բնակարանը։»

Հալիլ անուն ջրհանկիրը որ երկու օր առաջ Բերա թուրք կին մը սպանած էր, բռնուեր է Շիշլիի կողմերը։

Թէրճէմանը Հագիգաթի լսեր է թէ կեսարիոյ ապուխտ վաճառողները իրենց սրդնուած ապուխտները քաղաքապետութեան պաշտօնակալաց քընութենէն և ծախը թափելու վտանգէն ազատ պահելու համար, կը լուան և հաց կարելի եղածին չափ ջնջելու համար սիտարի և ուրիշ բանի ջուր կը սրսկեն։ Քաղաքապետութեան գրծակալը, կամ թէրճէմանը Հագիգաթի, եթէ աշխարհի գատարանի՝ մեծ ծառայութիւն կընեն հասարակաց առողջութեան։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

(Այս օրուան)

ԱԺԱՆՆՈՒ ՀԱՎԱՍ

ՎԻՒՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ Բ

Պերլին, 28 օգոստոս

Վիւհէլմ կայսրը ձիէն ինկաւ։ Ինքնին ոտք եկաւ քանի մ'անդամները թեթեւապէս վնասուած։

ՖՐԱՆՍՈ-ՉԻՆԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Նանկին, 28 օգոստոս

Քանթոնի փոխարքայն պատաքսեց Ֆրանսայի հիւպատոսն և Ֆրանսայի վաճառականները։

Մինի կամ Ֆու-Ճէուի դեմին եղերաց վրայ գտնուղ բոլոր բերդերը քանդուեցան։ Չինական զօրքերն՝ որք զայս կը պաշտպանէին՝ ի փախուստ խուճապեցին։

Ֆրանսական նաւատորմին գործողութիւններն ընդդէմ Ֆու-Զէուի յառաջ տարուեցան և աւարտեցան փայլուն կերպով։

Ի մտաց պիտի դրուին Քէլլունկի նաւահանգիստն և հանքերը։

Լոնտոն, 29 օգոստոս

Օգոստոս 28 թուով Ֆու—Զէուէն կը հեռագրեն առ Թայմս. «Ֆրանսական նաւատորմին մեկնումէն յետոյ, չինական զօրքերը աւարի տուին և այրեցին օտարականաց թաղն որ Բակտոնի (կուանտուն) մօտ կը գտնուի։

ԲԵՐՈՒՐ ԵՒ ՔԻԼԻ

Լիմա, (մայրաքաղաք Բերուի) 28 օգոստոս Բերուվեան հանրապետութեան նախագահ զօրավար Իկէսիա, որ Բիլիցաց հետ հաշտութիւն կնքած է, բազորովին յաղթեց Դաշէրէս զօրավարին, իւր հակառակորդն՝ որ Բերուի ներսերը քաշուած էր և Թիկնածու կը հանդիսանար նախագահութեան պաշտօնին։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 18 Օգոստոս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 ամիս	Լոնտրայի վրայ (պանկ. պէյի)	.....	110 1/3
3 »	» » (մեռելին)	.....	109 3/4
3 »	Բարլէզի » (պանկ. պէյի)	.....	22 95
3 »	» » (մեռելին)	.....	23 02 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԱԲԹՊՈՅ

Օսմանեան Թօնսիոնի.

Երեկ երեկոյ գոցուեցաւ	.....	դէպ.	9
Պրուսայի գոցուելէն վերջը	.....	»	9
Ա.յսօր Բերայի մէջ	.....	» ...	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	.....	» ...	9 1/
Բարձրագոյն գին	.....	» ...	9
Նուազագոյն	.....	» ...	9 1/2
Կէս օրին	.....	» ...	9
Լուսինկիսէ Եգիպտական			66 30
Երեկ իրիկուն գոցուեցաւ			66 20
Բերայի մէջ	.....		——
Ա.յս առաւօտ բացուեցաւ	.....		66 10
Կէս օրին	.....		66 17 1/2
Փոխառութիւն 1863	.....	ֆր.	60
» 1865	.....	» ...	52
» 1869	.....	» ...	46
» 1873	.....	» ...	41
Պոն տիւ Թրէզոր	.....	Անգլ. լ.	18 50
Բուսմէլիի երկաթուղի	.....	ֆր.	44 75
Օպլիկասիոն տը Թրիօրիթէ		»	375
Բամնեթուղի Լաւրիօմի	.....	»	81

ԲԱԺԻՆԵՏՈՒԹԻՒՆ

Սօսիէթէ ժէներալ	.....	Անգլ. լ.	3 27
Փրէտի ժէներալ (Գ. Կ.)	...	Օսմ. լ.	6 30
Պանք տը Գոնս	.....	» ...	5 30
Սօս. Շանժ է վալէօր	.....	Օսմ. լ.	3 28
Թրամուէյ	.....	» ...	295

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	.....	դէպ.	100
20 ֆրանկնոց	.....	» ...	87 26
Անգլիական ոսկի	.....	» ...	110 8
Բօլ Խմբերիալ	.....	» ...	90 5
Քրիմեց	.....	» ...	51 15
Ռուպիի թղթադրամ	.....	» ...	8 98
» արծաթ	.....	» ...	89 30
Ֆիորին	.....	» ...	9 2
Մէճ. արծ. (տարբ.)	.....	» ...	108 6
Վ. Երնոց	.....	» ...	102 37
Հինգնոց	.....	» ...	102 30
Պէճալիք	.....	» ...	98
Պղինձ	.....	» ...	800
Թղթադրամ	.....	» ...	3000

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 29 Օգոստոս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քսանօրի-է գոցուեցաւ	.....		100 11/16
Օսմն. բացուեցաւ	.....		8 3/16
» » գոցուեցաւ	.....		8 1/4
Օսմն. փոխառութիւն 1865	.....		10 1/2
» » 1869	.....		9 5/8
» » 1871	.....		66 1/2
» » 1872	.....		18
» » 1873	.....		8 5/8
Փոխառութիւն	.....	1877	78 1/2
Պանք Օթօման	.....		13 1/2
Ռուսական փոխառ. 73 (գ. կ.)			92 5/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)			59 5/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	.....		82 1/2
Ջայրա Սանիէ	.....		58
Ֆօսմնիթալ (փոխառ. Լօչիլտ)	.....		80
Հունգարական պարտատոմսք		1877	101 3/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	.....		25 362

Վիէննա, 29 Օգոստոս ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	.....		121 80
Օսմանեան երկաթուղի	.....		21 10

Բարիզ, 29 Օգոստոս ժամ 3 վայր. 65 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	.....	բաց	108 22 1/2
» » 3 %	.....	բաց	78 97 1/2
Օսմանեան քսնսոլիտէ բանուեցաւ	.....		8 17 1/2
» » գոցու. (գ. կ.)	.....		8 22 1/2
Օսմանեան փոխառութիւն 1863			—
» » 1865			54
» » 1869			47
» » 1873			41
Օսմանեան երկաթուղի	.....		44 50
» Իէժիի բանկէթուղթ	.....		520
Պանք Օթօման	.....		589 37 1/2
Գրէկի Լիոնէ	.....		556 25
» Ֆոնսիէ	.....		1292 50
Բանքնատոմն Լիոնի (գուբ. կոր.)			1237 50
Սուէզի Ջրանցք	.....		1945
Ռուսական 5 %	1877ի	.....	97 5/8
Իտալական Ռանթ (բարձրացած)			96
Ամերիկեան Ռուս. (Ամիս Օրիան.)			—
Եգիպտական միացեալ գոց	.....		497 50
Սպանիական (արտաքին)	.....		60 1/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	.....		373 75
5 % Հունգարական	.....		3.55
Զէք Լոնտրայի վրայ	.....		25 17

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆԵՐ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»ի

ԿԻԼԻԿԻԱ

ԱՄՈՒՍՆ ԿՆՈՅ ԲԱՐԵԱՐԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ատանա, 6 օգոստոս։

Ինչ օրերու մէջ կ'ապրինք։ ո՞ր Հայ, ո՞ր մարդ սրտին խորէն սոսկալի զայրոյթ չպիտի զգայ այն եղեռնական գործողութեան պատմութեամբ, զոր պիտի պատմենք։

1878ին՝ երբ տակաւին ինը տարեկան էր՝ Օրիորդ Ն... կը նշանուի իւր ծնողաց ուրբանմէ Պ. Բ...ի հետ։ Երկու կողմէն ալ կ'ապասուի որ խօսեցեալները մեծնան։ Այս միջոցիս Հայաստեանց և Միացեալ Ընկերութիւնք Հաճնոյ մէջ կը բանան մանչ ազգայոց և աղջկանց վարժարաններ, ուր կը մտնէ Օրիորդ Ն... ևս կրթուելու համար։

Անդ Օրիորդ Ն... քանի մը տարի գաստիարակուելով կը բոլորէ իւր տասնեհինգ տարին, ինքզինքն օր ըստ օրէ սիրելի ընծայելով իւր վարժուհեաց, իր պարկեշտ և աշխատասէր բնաւորութեամբը։ Թէ՛ գիտնականաց զարգանալով և թէ՛ բարոյական յառաջադիմելով, և մինչև ներկայ դպրոցական տարեգլխոյն ուսման ընթացքը գոհացուցիչ կերպով աւարտելով՝ վերադարձաւ։ Ինք ինը տարեկան հասակին մէջ նշանուած երիտասարդին կինն է, հոգ չէ թէ յայտնի չէր։

Այս անակնկալ վճռոյն վրայ, աղջկան ծնողք հեռագրաւ Այդր. Պարիսարքարան կը դիմեն, յորմէ պատասխան կ'առնուն թէ եկեղեցւոյ օրինաց համաձայն խնդիրը կարգադրուի։ Եպիսկոպոսը քիչ մը կը վարանի, սակայն վերջը հեռագրաւ սէքմէ եղած տեղէն հրահանգ ստանալով, նոր զօրութեամբ կը սկսի իւր օրոշման վրայ և կը հրամայէ որ Օրիորդ Ն... պսակուի իւր հին նշանածին հետ։ Ծնողք վերստին կառավարութեան կը դիմեն որ արգիլէ այս բռնի ամուսնութիւնը, սակայն դարձեալ իրը կրօնական խնդիր մերժուելով՝ եպիսկոպոսին կը յղուին։

Ծնողք՝ Հաճնոյ մէջ օգնութիւն գտնելէ յուսահատած՝ երկրորդ անգամ Պարիսարքարան կը դիմեն հեռագրաւ, յայտնելով թէ աղջիկը չուզեր ամուսնանալ՝ իւր ծնողաց հաւանութեամբ՝ երիտասարդի մը հետ զոր կատէ։ Պարիսարքարանը կը պատասխանէ որ Օրիորդ Ն... ապա թողուի իւր ուզած երիտասարդին հետ ամուսնանալու։ Աղջկան ծնողք այս պատասխանն աղերսագրոյ մը հետ կառավարութեան կը ներկայացնեն միջամտութիւնը խնդրելով, սակայն այս անգամ ևս խնդիրը կրօնական նկատուելով՝ նոյն եպիսկոպոսին կը դրկուի։ Սա՝ քաջալերեալ՝ քանի մը մարդ էմիրաբարներու հետ կառավարութիւն կը դիմէ՝ որ աղջիկը ծնողաց գրկէն առնուելով իրեն յանձնուի։ կառավարութիւնը կը վարանի, բայց մեր եպիսկոպոսը, համոզելու համար սուտ խօսելէ չվարանալով, կրսէ թէ աղջիկը երկու տարի առաջ իւր նախկին նշանածին հետ ամուսնացած է վախճանեալ Յովհաննէս քահանայի մը ձեռաք, թէ՛ ինքը և թէ՛ իւր հետ բերած մարդիկը ճշմարտութեան վկայ են, հետեւեալ ամուսնացեալ աղջկան մը կրօնապէս արգիլեալ է իւր ծնողաց առնը մնալ։ Կառավարութիւնը այժմ ևս խնդրոյն մէջ թափանցել չուզելով՝ աւելի պատշաճ կը համարի խեղճ աղջիկն ամուսնացեալ նկատելով այդ եպիսկոպոսին յանձնել։ Ծնողք կ'ընդդիմանան կառավարութեան որոշման և երրորդ անգամ վերնելով կը հեռագրեն առ Պարիսարքարան, եղած անօրինութեան վրայ տեղեկութիւններ հաղորդելով և օգնութիւն հայցելով։ Այս անգամ Պարիսարքարանը զայրանալով եղած անիրաւութեանց իւր բոլոր գործողութիւնն ամփոփելով հեռագրաւ հետեւեալ պատասխանը կուտայ։ «Ինդիրը կրօնական լինելով՝ Կիլիկիոյ կաթողիկոսին պէտք է դիմել։» Ծնողք հեռագրաւ եղածն իմացնելով կաթողիկոսին, անմիջական աղօթիւնը կը խնդրեն, խոստանալով որ եթէ չուտով մարդ զրկելով բռնի ամուսնութիւն մը արգիլել տայ, բոլոր ծախքը պիտի վճարեն։ Սակայն ծնողաց կողմէ կարգեալ փաստաբերին հեռագրաւ Ատանա պատասխան կուտայ թէ կաթողիկոսն ի մտոյ Հաճէն երթալու միտք ունի և այն տաեն կը կարգադրէ խնդիրը։

Այսպէս խեղճ աղջիկը իւր ազգէն և ամէն կողմէ անօգնական տեսնելով, ինքզինք՝ բողոքականաց ժողովարանը կ'ապաստանի։ բայց այս միջոցն ալ չիրն ի գլուխը վրդիլ սպառնացեալ չորիքէն։ Եպիսկոպոսն և երկու զօրաւոր զրպարտիչներ, 100-150 մարդու գլուխ անցած՝ ժողովարանը կը կոխեն և աղջիկը կ'առնուն կը տանին, հակառակ բողոքականաց պատուելիին ջանից, որ կառավարութեան դիմելով կը յայտնէ թէ աղջիկը բողոքական լինելով ոչ ոք իրաւունք ունի զայն յափշտակել։ Կառավարութիւնն այս անգամ ևս խնդիրը կրօնական նկատելով, կ'որոշէ եպիսկոպոսին յանձնել աղջիկը, զոր անմիջապէս իր ամուսնոյն կը տանին։ Զմոռնանք ըսել թէ ի ճանապարհին աղջիկը միշտ կ'ազաղակէր։ «Չեմ ուզեր, չեմ երթար, զիս ծնողաց յանձնեցէք»։

Աղջկան ծնողք վերջին օրերս իրենց յԱտանա գրկած փոխանորդին կը գրեն որ կամ իրենց սիրելի զաւակը թէև բռնաբարեալ՝ ազատէ իւր բռնաւորներուն ձեռքէն, և կամ իւր հետ թոյն բերելով՝ ազատէ կիրենք սրտերնուն ցաւէն՝ որով կը տառապին անդադար։

Օրիորդ Ն... բնական գեղեցկութեամբ օժտեալ աղջիկ մ'է, թուխ գոյնով, սև ու փայլուն աչքերով, ուրախ դիմքով, փոքրուկ ձեռքերով և նուրբ ձեւերով։ դէմքին վրայ սէգութիւն մը նկարուած է, և իւր երիսին ու գեղեցիկ մազերը իւր փոքր հասակին երեք չորրորդ մասը կը չափեն։

* * *

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼԻՔ

Աշնապատ-Բիւռ։ — Վերջին օրերս Բարիզի մէջ սրտաճմլիկ անձնասպանութիւն մը գործուեր է։ առասիկ մանրամասնութիւններն։

Ժոզէֆ Մ. անուն հայագործ մը — որ թէև ամենէն կը յարգուէր, բայց խելքով տկար էր — իրիկուն մը սովորականէն տխուր իւր սենեակը կը քաշուի, Բարամնիթիէ փողոց տան մը հինգերորդ յարկը, սենեկին մէջ տեղը կը ժողվէ իւր խնայողութեանց արդիւնքը, 15,000 ֆրանք, ներկայացեալ այլ և այլ արժէքով՝ ինչպէս բաժնեթուղթ, պանքտոմս, փոխանակագիր և այլն, և ապա զայնս բռնկցնելէ յետոյ, չուանով մը առաստաղէն կը կախէ ինքզինք։ Բայց չուանը կը բրգի և խեղճ մարդը ծանրապէս գետին կ'ինկնայ։ Եղած աղմուկը լսելով՝ տան մարդիկը կը վազեն, և կը տեսնեն զայն գետինը պառկած, խորդալով և ընդունայն ճիգեր թափելով իւր վիզը կապուած չուանը բրցնելու համար։ Սակայն ազդու ջանից շնորհիւ, թշուառին խեղքը գլուխը կուգայ և կը յայտարարէ թէ այլ ևս բնաւ փափաք չունի անձնասպան լինելու և թէ կենաց հետ հաշտուած է։

Սակայն իւր հարստութիւնը, իւր այնքան խնայողութեանց և զրկողութեանց արդիւնքը 41 տարեկան էր, և այնուհետեւ ապրիլ պէտք էր։ Թեղճն, որ այս անգամ վշտի ճշմարիտ պատճառ մ'ունէր, չկրցաւ՝ հակառակ իւր խոստմանց և որոշմանց՝ համակերպիլ, և քանի մ'օր վերջը իւր գիակը կը հանեին Սէս-Մարթէնի ջրանցքէն, ուր ինքզինք նետած էր։

Անդրշխան պատահար մը. — Փարիզի Պոռէն փողոցին մէջ, վերջին օրերս՝ առաւօտուն դէպք մը պատահեր է, որ իւր տարօրինակութեամբ կընայ տարբերգոյ մէջ անցնիլ։

Սպասուհի մը, տան մը պատշգամէն մեծ գորգ մը կը թափուէր, երբ յանկարծ հաւատարակշռութիւնը կորսնցնելով՝ վար չկիջնելու համար գորգը թող տուաւ, որ գնայ ինկաւ գլխուն վրայ ապակիներով լի կսզով մը կրող երիտասարդի մը վրայ։ Կոգովը գետին գլորեցաւ և ապակիները կորտրեցան, մեծագոյգ աղմուկով մը։ Նոյն վայրկենին կառքի ձի մը, որ անկէց կ'անցնէր, եղած աղմուկէն սարսափելով խրտչեցաւ և փախաւ գնաց Մօպէօճ փողոցին ուղղութեամբ, և քանի մը սայլակներ տապալելէ յետոյ գնաց կանգ առաւ Մաժէնթա պողոտայի, կամնավաճառի մը խանութին առջև, քանի մը կամնակիր ամանները տապալելով։

Հոս կանգ չառնուր այս տնհաւատալի պատմութիւնը. կամնավաճառի խանութին տէրը, տիկին Մ. մանկամարդ կին մ'որ ղութեան վերջին աւուրց մէջ կը գտնուէր, այնքան բուն սրտայուզութիւն կրեց այդ խելագար ձին տեսնելով, որ կէս ժամ յետոյ աչխարհ կը բերէր երկու սիրուն երախայներ, մին մանչ և միւսն աղջիկ։

Վերջապէս, այս դէպք կը բուսնդակի քանի մը կոտրած ապակիներու, տապալեալ սայլակներու և թափած կամնի մէջ, որովհետեւ բարեբաղդաբար ոչ ոք վիրաւորուած է։

Այս լուրն իմանալով՝ ամենէն աւելի զարմացողը դիէ՞ք ով է։ — սպասուհին, որ իւր գորգը թող տալով, այս պատահարաց ակամայ պատճառն եղած է։

Տ-ուրջիէ վեր-ֆէրիէ հը. — Մարդ մը, որ յոյժ կը սիրէ գիտնալ իրաց պատճառը, ուզեր է հասկնալ թէ մարդիկ ինչո՞ւ համար մօրուք կը կրեն. առաջ, համբերութեամբ հարցաքններ է բազմաթիւ անձեր, և աւասիկ իրենց պատասխանները.

Մարդ մօրուք կը կրէ չամիրուելու համար, պատասխան 9 հոգւոյ։ — Հարբուխ չբռնելու համար, 12 հոգի։ — Տը ձիութիւն մը ծածկելու համար, 3 հոգի։—Անգլիացի մը չկարծուելու համար, 2 հոգի։ — Պանդոկապետի մը չնմանելու համար, 7 հոգի։ — Որովհետեւ զինուորական ծառայութեան մէջ կը գտնուի, 6 հոգի։ — Որովհետեւ ինքնին յառաջ եկած է, 21 հոգի։ — Որովհետեւ իւր կինը մօրուքէ կ'ախորժի, 28 հոգի։ — Որովհետեւ գեղեցիկ սեռին սքանչացումի կը պատճառէ, 65 հոգի։

Եւ հարցաքննեալ անձերէն ո՛չ մին պատասխաններ է թէ մօրուք կը կրէր, վասնզի իւր դէմքին կը վայլէր։

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
287 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ԼԱՆԻՒԵՈՐՔ

Ապահովագրեալք միայն տէր են երաշխաւորեալ դրամագլխոյն և ընկերութեան բոլոր շահերուն

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՏՆՕՐԷՆ
Ա. Հ. ՍՊԼԻՑՑ
ԳՐԱՆԵՆԵԱԿ ԿԱԼԱԹԱ, ՀԱԼԱՃԵԱՆ ԽԱՆ

ԱԶԴ

Տոմարակալութեան, և փրանսերէն ու անգլիարէն լեզուաց հմուտ անձ մը պատրաստ է վաճառատանց մէջ աշխատիլ թէ՛ այցելութեամբ և թէ՛ ծառայուն կերպիւ, և միանգամայն թղթակցութեան գործեր կատարել։

1—8

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՅԵՐԵԿՆԱՑ

Այս Կրթարանն հաստատուած է 1876 Յուլիս 1ին և, իբրև երկրորդական (ոչ-գիշերօթիկ) վարժարան, վաւերացեալ է Հասարակաց Կրթութեան Պաշտօնէութենէն։

Երկրորդական վարժարանի մէջ աւանդելի բոլոր ուսմունք և Հայերէն, Թուրքերէն, Գրաբարերէն, Անգլիերէն, և Ցունարէն լեզուք կանոնաւոր աստիճանաբար ուսուցանելու համար մեր մարմնոյ մէջ։

Այս կրթական հաստատութեան մէջ տարուած առողջական և բարոյական խնամքն հաւասար է ուսումնական խնամքին, որ արդէն ծանօթ է հայ հասարակութեան։ Անունդն յոյժ գոհացուցիչ։

Կրթարանիս թ. տարեշրջանն պիտի սկսի յառաջիկայ օգոստոս 27 երկուշաբթի օրէն, ուսանողաց վերամուտն՝ օգոստոս 23 հինգշաբթի օրէն։

Նոր աշակերտ տալու փափաքող Տնողք և այլ այցելուք կարեն տեսակցիլ Տնօրէնին հետ, օգոստոս 15 չորեքշաբթի օրէն սկսեալ, ամեն դշ ուր. և կիրակի օրերն, միչև կէս օր։

Հիմնադիր–տնօրէն
Տ. ԳՈՒՐԳԷՆ

8 օգոստոս 1884
յՕրԼաքէոյ

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՅԻ ՊԱՆՔԱՆ

Սեպտեմբեր 1 ին պիտի կատարուի Աբրոնորիական Գրամիր–Խաչի փոխառութեան միճակահանութիւնը։ 742 թիւեր պիտի շահին։ Մեծ ԲԱԺԻՆ 100,000 ֆիորին, այսինքն 220,000 Ֆրանք։ Ամբողջ տոմսին գինն է 5 Ֆրանք։

Սեպտեմբեր 3ին պիտի կատարուի Ռաուզնուչէյի միճակահանութիւնը։ Մեծ ԱԺԻՆ 300,000 մարք, այսինքն 625,000 Ֆրանք։ 1/8 տոմսին գինն է 50 գրշ։

Սեպտեմբեր 3ին պիտի կատարուի Սաքսի միճակահանութիւնը։ Մեծ ԲԱԺԻՆ 500,000 մարք, այսինքն 625,000 Ֆրանք։ 1/10 տոմսին գինն է 75 գրշ։

Սեպտեմբեր 10ին պիտի կատարուի Հանգարիի միճակահանութիւնը։ Մեծ ԲԱԺԻՆ 500,000 մարք, այսինքն 625,000 Ֆրանք։ 1/8 տոմսին գինն է 62 1/2 գրշ։

Հոկտեմբեր 1ին պիտի կատարուի Բուլգարիի երեսփոխանաց արժէթղթոց միճակահանութիւնը։ 500 թիւեր պիտի շահին։ Մեծ ԲԱԺԻՆ 500,000 Ֆրանք, որպ զուտ արդիւնքը՝ 174,000 Ֆրանք անմիջապէս վը հարկի Օսմ. կայսերական պանդպային կողմէ։ Ամբողջ տոմսին գինն է 15 գրշ և քառորդ տոմսինն 5։

Վերոյգրեալ տոմսերն ունենալու համար պէտք է ստորագրելոյս դրասենեակը դիմել։ Գաւառներէն եկած յանձնարարութիւնք պէտք է իրենց փոխարժէքով գրուին։

Ժ.–Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՅ
Գալատիա, Գօմիսիոն խան, թիւ 18

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՍԲԷՅԻ

Հալէպտէ պուլունան վէ պուլունտրրրլաճադ օլան տասքիրի Շահանէնին պիր սէնէլիք իտարէսի իչուն լուզումի օլուսդ մէվզիի մունտաստատ պուլունան էրզադ վէ սայիրէնին դաբարը դամթիսի աղօսթօսը բուսմինն նիհայէթինտէ վիրիկէճէկիմտէն՝ էրզադը մէզգիրէնին թիմարնա թալիպ օլանլարը լէվզիմամը ումումիկէ տայրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

16 աղօսթոս 1300

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՍԲԷՅԻ

Գափտանը տագիդ ֆապրիգայի Հիւմայունընտա պին իչ եկնէսի էյլուլընտան թշրինի սանի նիհայէթինէ գատար հէր նէ մրգտար ինճէ վէ գաւլէն Քիփիկ հասրլ օլուր իսկ՝ հասրլ օլան մրգտարը ֆիրուսիթի օլունճաղընտան՝ իշթիրա իթմէյէ թալիպ օլանլարը իշպու աղօսթօսը բուսմինն էրկիրմի իքինճի չարշէնպէ կիւնինէ գատար հէր կիւն լէվզիմամը ումումիկէ տայրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

16 աղօսթոս 1300 2–3

ԻԼԱՆ

Համա մէվզիինտէ պուլունան վէ պուլունտրրլաճադ տասքիրի շահանէ իչուն ըստրմի օլուսդ մէվզիի միւնասդասատա պուլունան էրզադ վէ սայիրէնին դաբարը դամթիսի աղօսթօսը բուսմինն նիհայէթինտէ վիրիկէճէկիմտէն՝ էրզադը մէզգիրէնին թիմարնա թալիպ օլանլարը լէվզիմամը ումումիկէ տայրէսինէ կէլմէլէ ի իլան օլունուր։

16 աղօսթոս 1.00

2—3

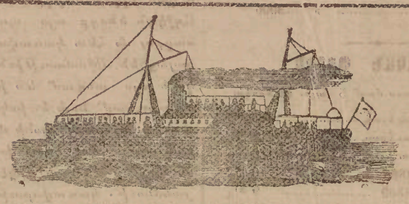

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻԷՅԻ
ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1884 ՕԳՈՍՏՈՍ 11 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՕԳՈՍՏՈՍ 31

Վերջերէն ելլող շոգենաւեր

11 15 Նենիմահալլէ Մեղարպուրնու Պէզիրճէտերէ Թարապիա Նենիճէյ Մերկէն Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտճէյ Գուրուչէշմէ Օրթաճէյ Պէշիկթաշ
11 30 Պէյգօզէն Բաշապահճէ Բ. Բաշամահալլէ Գանդրճա Ա. Հիսար Գանտիլի Վանիճէյ Զէնկէլճէյ Պէյլերպէյ Գուղկունճուք
11 30 Վանիճէյ Զէնկէլճէյ Պէյլերպէյ Գուղկունճուք Գապաթաշ
11 15 Արնաւուտճէյ Գուրուչէշմէ Օրթաճէյ Պէշիկթաշ
12 — Նենիմահալլէն Մեղարպուրնու Պէզիրճէտերէ Թարապիա Նենիճէյ Սթէնիա Պոյաճըճէյ Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտճէյ Գուրուչէշմէ Օրթաճէյ Պէշիկթաշ
12 15 Գալաթասրէն Մեղարպուրնու Պէզիրճէտերէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշապահճէ Գանդրճա Ա. Հիսար Գանտիլի Վանիճէյ Զէնկէլճէյ Պէյլերպէյ Գուղկունճուք Գապաթաշ
1 — Նենիմահալլէն Մեղարպուրնու Պէզիրճէտերէ Թարապիա Նենիճէյ Մերկէն Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտճէյ Գուրուչէշմէ Օրթաճէյ Պէշիկթաշ
1 45 Նենիմահալլէ Մեղարպուրնու Պէզիրճէ. Թարապիա Նենիճէյ Սթէնիա Պոյաճը. Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտճէյ Գուրուչէշմէ Օրթաճ. Պէշիկթաշ
2 30 Նենիմահալլէ Մեղարպուրնու Պէզիրճէտերէ Թարապիա Նենիճէյ Մերկէն Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտճէյ Գուրուչէշմէ Օրթաճէյ Պէշիկթաշ
2 — Պէզիրճէտերէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշապահճէ Գանդրճա Ա. Հիսար Գանտիլի Վանիճէյ Զէնկէլճէյ Պէյլերպէյ Գուղկունճուք իսկիւսար
3 15 Նենիմահալլէ Մեղարպուրնու Պէզիրճէտերէ Քիրճիպուրնու Թարապիա Նենիճէյ Մերկէն Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտճէյ Գուրուչէշմէ Օրթաճէյ Պէշիկթաշ
4 15 Նենիմահալլէ Մեղարպուրնու Պէզիրճէտերէ Քիրճիպուրնու Թարապիա Նենիճէյ Մերկէն Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտճէյ Գուրուչէշմէ Օրթաճէյ Պէշիկթաշ
4 — Պէզիրճէտերէ Պէյգօզ Բաշապահճէ Խիճիճաթամահալլէ Գանդրճա Ա. Հիսար Գանտիլի Վանիճէյ Զէնկէլճէյ Պէյլերպէյ Գուղկունճուք Պէշիկթաշ
5 15 Նենիմահալլէ Մեղարպուրնու Պէզիրճէտերէ Թարապիա Նենիճէյ Սթէնիա Մերկէն Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտճէյ Գուրուչէշմէ Օրթաճէյ Պէշիկթաշ
6 15 Նենիմահալլէ Մեղարպուրնու Պէզիրճէտերէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշապահճէ Նենիճէյ Մերկէն Գանդրճա Ր. Ա. Հիսար Գանտիլի Արնաւուտճէյ Զէնկէլճէյ Պէյլերպէյ Օրթաճէյ Գուղկունճուք Պէշիկթաշ իսկիւսար
7 45 Ա. և Ի. Գալաթա Նենիմահալլէ Մեղարպուրնու Պէզիրճէտերէ Թարապիա Նենիճէյ Սթէնիա Պոյաճըճէյ Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտճէյ Գուրուչէշմէ Օրթաճէյ Պէշիկթաշ
8 45 Նենիմահալլէն Մեղարպուրնու Պէզիրճէտերէ Թարապիա Նենիճէյ Մերկէն Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտճէյ Գուրուչէշմէ Օրթաճէյ Պէշիկթաշ
8 45 Պէզիրճէտերէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշապահճէ Ր. Բաշամահալլէ Գանդրճա Ա. Հիսար Գանտիլի Վանիճէյ Զէնկէլճէյ Պէյլերպէյ Գուղկունճուք իսկիւսար
9 30 Նենիմահալլէ Մեղարպուրնու Պէզիրճէտերէ Թարապիա Նենիճէյ Սթէնիա Պոյաճըճէյ Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտճէյ Գուրուչէշմէ Օրթաճէյ Պէշիկթաշ
10 45 Նենիմահալլէ Մեղարպուրնու Պէզիրճէտերէ Թարապիա Պէյգօզ Նենիճէյ Մերկէն Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտճէյ Գուրուչէշմէ Օրթաճէյ Պէշիկթաշ
10 45 Մէզարպուրնու Պէզիրճ. Թարապ. Պէյգօզ Բաշապահ. Ր. Բ. մահալլէ Գանդրճա Ա. Հիսար Գանտիլի Վանիճէյ Զէնկէլ. Պէյլերպէյ Գուղկ. իսկիւսար.
11 — Մէզարպուրնու Պէզիրճէտերէ Թարապիա Նենիճէյ Մերկէն Ր. Հիսար Արնաւուտճէյ Օրթաճէյ Պէշիկթաշ

Կոմարճէն ելլող շոգենաւեր

12 30 Պէշիկթաշ Օրթաճէյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտճէյ Պէպէք Ր. Հիսար Պոյաճըճէյ Սթէնիա Նենիճէյ Թարապիա Պէզիրճէտերէ Մէզարպուրնու Նենիմահալլէ
1 45 Պէշիկթաշ Օրթաճէյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտճէյ Պէպէք Ր. Հիսար Մերկէն Նենիճէյ Թարապիա Պէզիրճէտերէ Մէզարպուրնու Նենիմահալլէ
1 30 Գալաթասրայ Իսկիւսար Պէշիկթաշ Գուղկունճուք Օրթաճէյ Պէյլերպէյ Զէնկէլճէյ Արնաւուտճէյ Գանտիլի Ր. և Ա. Հիսար Գանդրճա Մերկէն Նենիճէյ Բաշապահճէ Պէյգօզ Թարապիա Պէզիրճէտերէ Մէզարպուրնու Նենիմահալլէ
2 — Պէշիկթաշ Օրթաճէյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտճէյ Պէպէք Ր. Հիսար Պոյաճըճէյ Սթէնիա Նենիճէյ Թարապիա Պէզիրճէտերէ Մէզարպուրնու Նենիմահալլէ
2 15 Իսկիւսար Գուղկունճուք Պէյլերպէյ Զէնկէլճէյ Վանիճէյ Գանտիլի Ա. Հիսար Գանդրճա Բ. Բաշամահալլէ Բաշապահճէ Պէյգօզ Թարապիա Պէզիրճէտերէ
2 45 Գալաթասրայ Պէշիկթաշ Օրթաճէյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտճէյ Պէպէք Ր. Հիսար Մերկէն Սթէնիա Նենիճէյ Թարապիա Պէզիրճէտերէ Մէզարպուրնու Նենիմահալլէ
3 30 Պէշիկթաշ Օրթաճէյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտճէյ Պէպէք Ր. Հիսար Մերկէն Սթէնիա Նենիճէյ Թարապիա Պէզիրճէտերէ Մէզարպուրնու Նենիմահալլէ
4 15 Ր. Իսկիւսար Գուղկունճ. Պէյլերպէյ Զէնկէլճէյ Վանիճէյ Գանտիլի Ա. Հիսար Գանդրճա Բ. Բ. մահալլէ Բաշապահ. Պէյգօզ Թարապիա Պէզիրճ. տերէ.
5 — Գալաթասրայ Պէշիկթաշ Օրթաճէյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտճէյ Պէպէք Ր. Հիսար Մերկէն Նենիճէյ Թարապիա Պէզիրճ. տերէ Մէզարպուրնու Նենիմահալլէ Ր. և Ա. Գալաթա.
6 — Պէշիկթաշ Օրթաճէյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտճէյ Պէպէք Ր. Հիսար Մերկէն Նենիճէյ Թարապիա Պէզիրճ. տերէ Մէզարպուրնու Նենիմահալլէ
6 45 Իսկիւսար Պէշիկթաշ Գուղկունճուք Օրթաճէյ Պէյլերպէյ Զէնկէլճէյ Արնաւուտճէյ Գանտիլի Ր. Հիսար Գանդրճա Մերկէն Նենիճէյ Թարապիա Պէզիրճ. տերէ
8 15 Պէշիկթաշ Արնաւուտճէյ Պէպէք Ր. Հիսար Մերկէն Նենիճէյ Թարապիա Պէօյիւքտերէ Մէզարպ. Նենիմահալլէ
9 15 Պէշիկթաշ Գուրուչէշմէ Արնաւուտճէյ Պէպէք Ր. Հիսար Մերկէն Նենիճէյ Թարապիա Պէզիրճ. տերէ Մէզարպուրնու
10 — Գալաթասրայ Գուղկունճուք Պէյլերպէյ Զէնկէլճէյ Վանիճէյ Գանտիլի Ա. Հիսար Գանդրճա Բաշապահճէ Պէյգօզ Թարապիա Մէզարպուրնու Բ. և Ա. Գալաթա
10 15 Պէշիկթաշ Օրթաճէյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտճէյ Պէպէք Ր. Հիսար Պոյաճըճէյ Սթէնիա Նենիճէյ Թարապիա Բիրճիճարնու Պէզիրճ. տերէ Մէզարպուրնու Նենիմահալլէ
11 — Պէշիկթաշ Օրթաճէյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտճէյ Պէպէք Ր. Հիսար Մերկէն Նենիճէյ Թարապիա Պէզիրճ. տերէ Մէզարպուրնու Նենիմահալլէ
11 — Գուղկունճուք Պէյլերպէյ Զէնկէլճէյ Վանիճէյ Գանտիլի Ր. Հիսար Գանդրճա Բ. Բաշամահալլէ Բաշապահճէ Պէյգօզ
11 30 Պէշիկթաշ Գուղկունճուք Օրթաճէյ Պէյլերպէյ Զէնկէլճէյ Վանիճէյ
12 — Պէշիկթաշ Օրթաճէյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտճէյ

ԻԼԱՆ
ԹԱՂԻՆԷԻ ԹԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Էրզադ անպարը իչուն պէրնաճադ գահվէնին պէհէր գէրէյի ճէտիսի գուրուզ օրուզ պէշ փարա, վէ Խնկիրիզ բիրինճինին պիր զուրուզ օն տէօրիմ վարատա թալիպի էօհտէսինտէ օրուզ գարարը դամթիսի իչպու աղօսթոսը բուսմինն նիհայէթինտէ վիրիկէճէկիմտէն՝ թէնզիլէն իթիհտէճէքլերին եէվմի մէզբիրատ նիհայէթ սատի տօգուզ պէօղրա գատար Խաղինէյի Թասսայի Շահանէյէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

16 աղօսթոս 3–2

ԱԶԴ

Կայսերական պալատան ատամնաբոյժ Տօքթ. Քամիարօրուլօ պատիւ ունի ծանուցանել իւր յաճախորդաց և պատուարժան հասարակութեան թէ Ա.յնօրուի վանքն ուղեւորութենէս վերադարձած լինելով, հաստատուած է Բերա, մեծ փողոց, Պօն Մարշէի փողոցին ծայրը սուգի վերաբերեալ նիւթերնաց վաճառատան վերնայարկն, ուր բացի կիրակիէն ամեն օր հիւանդ կընդունի, առաւօտեան ժամն 8 էն (Եւր.) մինչեւ երեկոյեան ժամը 8։

—o—

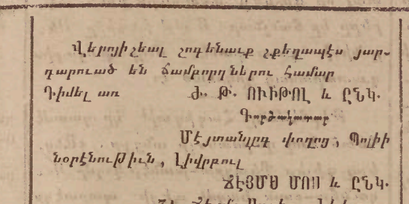

ՄՈՍ
ՇՕԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լէվանթ և Մէջերրանական գծեր բեռնատար

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Գիւրիս	4200	Ոգիրիս	3000
Յարոս	4000	Դէլթիա	3000
Օսմանիէ	4000	Բերա	3000
Սէսոստրիս	3250	Աղանդիք	1700
Թէպէ	3250	Լոտիւս	800
Մակասար	3250	Ոլինտա	800
Մարէսթիս	3250	Սէսիլ	700

Սէսոստրէն շոգ. Լիվերբուլէն ասատ հասաւ ընդ հանուր վաճառքով։

Վերոյիշեալ շոգենաւք չքեղապէս յարդարուած են ճամբորդներու համար

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒԼ և ԸՆԿ.
Գրասենեակ
Մէյտանպրգ փողոց, Պոլիի նօրէնութիւն, Լիվերբուլ
ՃԷՅՄԹ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սգրիդ, Լիվերբուլ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ դէպ Անդլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օսմանիոյ

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՒՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանիա	2,000	Լէքհորն	4,500
Անգլէս	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարսիլիա	2,500
Պասսանիա	3,500	Միլը	2,000
Պորտոֆինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրս	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբէօ	2,500	Օրլանդօ	4,500
Գասմէն	2,400	Օդդօ	2,000
Գոգօ	2,000	Բասիֆիքը	1,200
Գոսմ	2,700	Բաղերմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասոդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Փիդօ	2,800
Տրաքօ	2,600	Լիսալեթ	4,400
Էրադօ	2,600	Լիսալտօ	3,200
Ֆալչէն	800	Թօլէօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Լոմնանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	ԼոմՀօ	3,500
Կապիլէ	5,500	Պարէնտօ	4,000
Իրիդանօ	2,200	Պարթօ	2,000
Կոզօ	1,800	Պիկվիկ	2,000
Կրօսնօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսոն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկեր	1,300
Հիւմպէրդ	1,200	Թօչէտօ	2,800
Շիտօ	2,300	Քասնդրօ	3,600
Քէլտօ	2,000	Լետտօ	3,600
Քօմնօ	2,200	Զէպրա	1,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	140

Թուղթս շոգ. նաւապետ Մոնրօ, Անգլիայէն ասատ հասնող ընդհանուր վաճառքով և իր թեռը պարպելէ յետոյ Օսմէսա պիտի ուղղուի։

Սուլթան շոգենաւն ամսոյս 18ին Անգլիայէն մեկնեցաւ Զմիւռնիա, Պօլիս և Օսմէսա երթալու համար և Սեպտեմբեր 4ին ասատ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն տեսակ նեղութիւն կընդունի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԼՏԻՐԻՒ ՀԻԼՏ
Գրասենեակ
Թիւ 17–18, Քիւչիւք Միսէթ խան Ղալաթիա

ԲԱԲԱՅԱՆԻ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լէվանթ, Մէջերրանական և Օսմանական գծեր բեռնատար

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Ամա Սոֆիա	3,000	Պրաս
Ազարատ	2,500	Ռոճերս
Ազատիա	2,500	Քրուիքշանք
Լազանիա	2,500	Ուիլյամ
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Ռումելիա	2,800	Ֆօթթրմիլ

Բոլորը շոգենաւն օգոստոս 31ին շաբաթի օր Օսէսպէն ասատ պիտի վերադառնայ։

Մասէտոնիա շոգենաւն օգոստոս 31ին Լիվերբուլ պիտի ուղղուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գնեցրով վաճառք կընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանդստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ՐՈԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գրասենեակ

ՓԻԻՆԱՐՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Որ ամէն ՀԷՆԹ Մ'ԱՆԷՄԻ կը բռնէն Լէվանթ և Մէջերրական գծեր

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մարթա	3,000
Ազաս	3,000	Մորգէս	2,500
Ակերբօ	3,000	Նամթ	2,500
Պոդնիա	4,600	Բալմնիա	5,000
Պաթավիա	3,800	Բաղթիա	3,200
Պալպէք	2,500	Բայտիրա	3,000
Գրիֆիթ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սէֆալոնիա	5,000	Սիրիա	4,600
Քանալոնիա	4,700	Սարակօսա	3,000
Շերպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէվէրարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կարլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէնար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Սրբոյնս շոգենաւն օգոստոս 31ին ասատ կ'սպասուի։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՀՈԼԻ
Գրասենեակ
Թիւ 1 Քիչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա

Ն. ԲԱՐԻԷ ԷՆԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսիլիայ և Բէյրութի գծեր։ Կանոնաւոր բեռնատար

Տրապիզոն և Սամսոն երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ. Մէյրի, որ Օգոստոս 13ին Մարսիլիայէն և Սեպտեմբեր 1ին Երեկոյեան ժամ 3ին կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Տեղեկութիւն երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ'ԱՆՆԷԼԼ։

Ուղեւորներու և բեռի համար

Նաւուղղիի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈՒԹ ՕԼՊՈՒ
Մոմհանէ փողոց, թիւ 141

ՖՐԷՏ, ԼԷՅԼԱՆԴ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Որ կանոնաւորապէս կը բռնէ Լէվանթ և Արեւելեան գծեր.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ամէրիան	2500	Յաֆոնեան	3700
Ազգասան	2500	Յոյսմինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Յոյսեան	3700
Աթենեան	2500	Լպերիան	5500
Սրապիան	3700	Նյուքրիան	5500
Պավարեան	6000	Խորրիան	3500
Գուլիարեան	6000	Լէսպիան	2200
Փասմէնեան	800	Լիկոբեան	2500
Սարէնեան	2000	Լիսպան	800
Տուրդ	700	Օրրմէդ	700
Էմիլիան	3700	Բէրսիան	3800
Ցասիան	3700	Վալենսիան	6800
Յաղէրնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Ցաղէնան շոգենաւը, նաւապետ Ռոբերթսոնի ամսոյս 30ին Զմիւռնիա պիտի ուղղուի։

Ուղեւորներու համար ամէն տեսակ նեղութիւն կընդունի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՖՈՒԱՍ ԼԻՖՈՆԹԷՆ
Գրասենեակ
Թիւ 54, 55, 56, Եէնի Միւլէթ խան, Գալատիա.

Նաւատերերք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվերբուլ
Գրասենեակներ
Կ. Պոլիս, Խուտարա Լափեանդէն.
Շիպրալը ար, Պ. Պ. Քարվէր Եղբարք
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահան և ընկ.
Մարդա, Ա. Քամի իրբի.
Շիրա, Ա. Մ. Մարիօրատագրդ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ և ընկ.

Ատրճանակը, Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴ ՄԷՋԵՐՐԱԿԱՆ ԵՒ ՍՈՒԷՍԻ ԵՒ ՍԱՄՍՈՆԻ ԳԾԵՐՈՒ

Սթամպոլ 26 Մայիս (Ն. Տ.) 1884, մինչեւ յետոյ ամսոյս

Ս. ՊՈԼՍԷՆ ԳԻՒՂԱՔԱՂԱՔ–ՁԻՒՐԻՒՆ

Թարգմանեալ Ամսագրէն

	0	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60	62	64	66
	ԱՌԱՒՕՏ																ԻՐԻՒՆԻՆ								
Կ. Պոլիս																									
Գալատա																									
Եէնի–Քէօյ																									
Տարիսա Փարա																									
Սամսունտաղ																									
Սինոպ																									
Թրեբիզոն																									
Սամսոն																									

ԿԱՅԱՐԱՆՔ

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴ ՄԷՋԵՐՐԱԿԱՆ ԵՒ ՍՈՒԷՍԻ ԵՒ ՍԱՄՍՈՆԻ ԳԾԵՐՈՒ

Սթամպոլ 26 Մայիս (Ն. Տ.) 1884, մինչեւ յետոյ ամսոյս

Ս. ՊՈԼՍԷՆ ԳԻՒՂԱՔԱՂԱՔ–ՁԻՒՐԻՒՆ Ս. ՊՈԼԻՍ

Թարգմանեալ Ամսագրէն

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	65	1	67
	ԱՌԱՒՕՏ																ԻՐԻՒՆԻՆ							
Փիրէ–Էնիէ–Մէյտան																								
Ալ–Մէյտան																								
Մարմարա																								
Էնիէ–Քէօյ																								
Գալատա																								
Սամսունտաղ																								
Սինոպ																								
Թրեբիզոն																								
Սամսոն																								

ԿԱՅԱՐԱՆՔ

1. Փոշ. Դրասենեակ ամիսներ Ս'ընդունուին միայն մինչեւ 26 թիւ. կատարելու համար։ Գիւղերէն՝ 26 թիւ. կատարելու համար։ Գիւղերէն՝ պիտի գ'կարգադրեալ ժամ 3. 35ին Ա.–Ա՝ Գիւղերէն։

2. Ամսոյ 1 մինչեւ 26 թիւ. կատարելու համար։ Գիւղերէն՝ պիտի գ'կարգադրեալ ժամ 3. 35ին Ա.–Ա՝ Գիւղերէն։